

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2014

Nikola Vojtušová

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Formy podpory vědy a výzkumu v rámci vysokého školství České republiky s důrazem na
prostředky plynoucí z Evropské unie

Forms of Support of Science and Research of Higher Education in the Czech
Republic with Emphasis on Resources from the European Union

Student:
Vedoucí bakalářské práce:

Nikola Vojtušová
Ing. Martin Hodula

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání bakalářské práce

Student: **Nikola Vojtušová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Specializace: 00 Eurospráva
Téma: **Formy podpory vědy a výzkumu v rámci vysokého školství České republiky s důrazem na prostředky plynoucí z Evropské unie**
Forms of the Support of Science and Research of Higher Education in the Czech Republic with Emphasis on Resources from the European Union

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Financování vysokých škol v ČR
 3. Formy podpory vědy a výzkumu v rámci ČR
 4. Srovnání podpory vědy a výzkumu plynoucí z EU v rámci ČR v různých programových obdobích
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

EACEA. *Key Data on Education in Europe. 2012 Edition*. Brussels: EACEA, 2012. 208 s. ISBN 978-92-9201-242-7.
EURYDICE. *Správa a řízení vysokého školství v Evropě: principy, struktury, financování a akademičtí pracovníci*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2009. 148 s. ISBN 978-92-79-0918180.
PRUDKÝ, L., P. PABIAN a K. ŠIMA. *České vysoké školství: na cestě od elitního k univerzálnímu vzdělávání 1989-2009*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. 168 s. ISBN 978-80-247-3009-7.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martin Hodula**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně“.

V Ostravě dně 7. května 2014

.....
Nikola Vojtušová

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala Ing. Martinu Hodulovi za odborné vedení a poskytování cenných rad, které mi pomohly při zpracování mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Financování vysokých škol v ČR	3
2.1	Právní úprava a jednotlivé formy zřízení VŠ v ČR.....	4
2.1.1	Veřejná vysoká škola.....	4
2.1.2	Státní vysoká škola	6
2.1.3	Soukromá vysoká škola	6
2.2	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	7
2.2.1	Dlouhodobý záměr MŠMT 2011-2015	7
2.2.2	Pravidla pro poskytování příspěvků a dotací VVŠ MŠMT	9
2.2.3	Rozpočet VŠ	10
2.3	Demografický vývoj studentů na VŠ	13
2.4	Lidský kapitál.....	15
3	Formy podpory vědy a výzkumu v rámci ČR	17
3.1	Věda, výzkum a inovace v rámci ČR.....	18
3.1.1	Legislativa upravující fungování VaV na VŠ.....	21
3.2	Podpora výzkumu a vývoje z MŠMT	21
3.2.1	Národní podpora	22
3.2.2	Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace	24
3.2.3	Podpora mezinárodní spolupráce ve VaVaI	25
3.2.4	Specifický vysokoškolský výzkum.....	26
3.3	Grantová agentura ČR.....	27
3.4	Technologická agentura ČR.....	28
3.5	Strukturální fondy EU	30
3.5.1	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV).....	30
3.5.2	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI).....	32
3.6	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	33
3.7	Horizont 2020	33

3.8	7. Rámcový program.....	35
4	Srovnání podpory vědy a výzkumu plynoucí z EU v rámci ČR v různých programových obdobích.....	37
4.1	Základní odlišnosti jednotlivých programových období v rámci VaV	37
4.2	Programové období 2004 – 2006	38
4.2.1	Stav VaV v ČR do roku 2006	38
4.2.2	Charakteristika programového období 2004 - 2006	39
4.3	Programové období 2007 – 2013	42
4.3.1	Stav VaV v ČR k roku 2007 s výhledem do budoucna	42
4.3.2	Charakteristika programového období 2007 - 2013	43
4.3.3	Stav čerpání ze strukturálních fondů EU	45
4.4	Komparace dvou programových období a výhled do budoucího programového období	46
5	Závěr.....	48
6	Seznam použité literatury.....	51
	Seznam zkratk	
	Seznam grafů, tabulek a obrázků	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	

1 Úvod

V posledních letech se v souvislosti se sektorem terciárního vzdělávání v České republice (dále jen ČR) hovoří zejména o plánované reformě, která by měla přinést zásadní změny ve struktuře a především financování. Podle bývalého ministra školství Josefa Dobeše je současný systém terciálního vzdělání v ČR neudržitelný a do budoucna pouze ze státního rozpočtu neufinancovatelný (E15, 2012). Jakým způsobem právě probíhá financování již zmíněného terciárního školství? A jak si na tom současně stojí financování výzkumu a vývoje ve vysokém školství? České školství od 80. let 20. století prošlo řadou proměn, už z hlediska změny režimu či rozpadu Československé federativní republiky, a veškeré zainteresované strany tímto faktorem byly zasaženy. Terciární vzdělání přešlo od elitního k univerzálnímu a současné fungování vysokého školství zdaleka není optimální (Prudký, 2010).

Již několik set let stará myšlenka Adama Smithe, představitele klasické ekonomie, předpokládá, že: *„úsilí o naplnění vlastního zájmu zároveň předpokládá sloužit druhým“* (Jurečka, s.29), zároveň je i v souladu s uvažováním dnešní společnosti investovat do individuálního lidského kapitálu, který v budoucnu přinese prospěch celé společnosti. Tento přetrvávající důraz na význam lidského kapitálu, respektive v našem případě význam vzdělávání, je zakomponován již ve strategii Evropské Unie (dále jen EU) Evropa 2020. Protože nejenom ČR, ale celá EU si uvědomuje fakt, že budoucnost a konkurenceschopnost EU je vložena do rukou mladší generace. Vzhledem k rychle se měnící demografické struktuře a koncipovanému školství, se taktéž mění i formy a přístupy ke zkvalitňování vysokého školství. I přes snahu jednotlivých členských zemí EU zkvalitňovat a dostatečně finančně podporovat výuku v dílčích sektorech vzdělání, je jejich podpora mnohdy nedostatečná. Tohoto současného problému si je EU plně vědoma a reaguje na ně různými způsoby, které jsou předmětem této bakalářské práce. Je empiricky podloženo, že v posledních letech v ČR rapidně stoupl počet studentů na vysokých školách (dále jen VŠ), což má za následek větší tlak na finance určené pro školství (Prudký, 2010). Proto je výše příspěvků jdoucích z EU do ČR nenahraditelným přínosem.

Hlavním cílem této práce je se zaměřit na formy a konkrétní finanční příspěvky na podporu vědy a výzkumu EU v rámci vysokoškolského vzdělávání, alokovanou na území ČR ve dvou po sobě jdoucích obdobích. Nahlédnout do struktury tohoto financování a blíže se

seznámit s jednotlivými typy a zvážit, které z nich do výzkumu a vývoje na VŠ přinášejí nejvíce. A to nejenom z pohledu financí, ale především z pohledu přínosů do vzdělávání na VŠ a očekávaných následků.

Mezi zdroji a podklady ke zpracování této bakalářské práce se ve větší míře vyskytují publikace vydávané institucemi, které mají zadostiučinění s terciálním vzděláváním. Jedná se např. o Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo financí, Evropský parlament, EACEA, EURYDICE apod. Důvodem pro zvolení právě tohoto typu literatury bylo hned několik, především však dostupnost a ucelenost sekundárních informací a jejich okamžitá aktualizace.

V první řádné kapitole této bakalářské práce si nejprve stručně rozebereme zásady a pravidla financování jednotlivých typů VŠ na území ČR. Zaměříme se na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a nastíníme si dlouhodobé záměry a principy financování vysokých škol. V druhé řádné kapitole si vymezíme formy podpory vědy a výzkumu v rámci ČR financované, jak ze státního rozpočtu, tak z rozpočtu EU. A nakonec se zaměříme na konkrétní výši podpory plynoucí z EU do ČR.

2 Financování vysokých škol v ČR

Státní a veřejné vysoké školy jsou v České republice závislé především na financování z veřejných zdrojů¹ a v porovnání s ostatními zeměmi je podíl financování ze soukromého sektoru minimální. O tom svědčí i analýzy Českého statistického úřadu, kdy se soukromé výdaje na veškeré stupně vzdělávání srovnávali s ostatními zeměmi EU a USA. V ČR bylo v roce 2010 do školství ze soukromých zdrojů investováno pouze 0,57 % HDP ČR, zatímco ve Spojených státech amerických (USA) tato hodnota dosahovala 2,25 % HDP USA a ze zemí EU nejvyšší hodnoty 2,01 % HDP VB dosáhlo Spojené království Velké Británie a Severního Irska (ČSÚ, 2014a). Rozhodneme-li si konkrétně vyčíslit roční výdaj na studenta v terciálním sektoru působícího ve státní či soukromé instituci v ČR hovořili bychom o 5 880,9 PPS² v roce 2010. Nejvyšší hodnoty z EU v roce 2010 dosáhlo Švédsko s 15 067,7 PPS a USA opět dominovaly, kdy jejich výdaje na studenta v roce 2010 činily dokonce 21 139,9 PPS (ČSÚ, 2014b).

Tomuto dlouholetému trendu se už poměrně dlouho snaží česká vláda čelit a najít tak způsob, jak finance soukromého sektoru zainteresovat do vysokého školství. Značně diskutabilní otázkou se stal zákon o školném na vysokých školách, který ovšem díky měnící se vládě nestačil vstoupit v platnost a soukromé finance ve školství stále scházejí. Nově tato debata bude otevřena v průběhu roku 2014, kdy se současný ministr školství Marcel Chládek, bude snažit tuto problematiku rozřešit.

Hlavním cílem této kapitoly bude blíže rozebrat právní strukturu terciárního školství a zaměřit se hlavně na zásadní oblasti v rámci financování VŠ veřejných, státních a soukromých. V hojném množství se na českém území vyskytují soukromé školy, jejichž počet k roku 2014 je stanoven na 44, za nimiž v počtu pouhopouhých 26 zaostávají VŠ veřejné (MŠMT, 2014) a klíčovou institucí, zastřešující tyto subjekty je Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy.

¹ Veřejné výdaje na vzdělávání v roce 2010 činily 4,25 % HDP ČR (ČSÚ, 2014c)

² „Společná měna, která stírá rozdíly v cenových hladinách mezi zeměmi a umožňuje tak srovnání HDP mezi jednotlivými zeměmi. Jde o uměle vytvořenou měnovou jednotku používanou při mezinárodních srovnáních k vyjádření objemu ekonomických agregátů“. ČSÚ (2006)

2.1 Právní úprava a jednotlivé formy zřízení VŠ v ČR

Výchozím právním dokumentem pro fungování vysokého školství v ČR je zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), který hovoří o vysokých školách jako o „*nejvyšším článku vzdělávací soustavy, který je vrcholným centrem vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a má klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti*“ (zákon č. 111/1998 Sb., § 1 Úvodní ustanovení).

Než si začneme rozebírat jednotlivé formy financování vysokých škol je nutné si v úvodu školy rozdělit do několika skupin. Jak uvádí Balík (2010, s.556) ve své knize, lze vysoké školy členit do kategorií podle typu činnosti na:

- *univerzitní* (nabízejí všechny typy studijních programů a odpovídající výzkumnou činnost) a
- *neuniverzitní* (nabízejí pouze bakalářský a magisterský program a odpovídající výzkumnou činnost)

a dle formy zřízení na:

- *Veřejné vysoké školy.*
- *Státní vysoké školy.*
- *Soukromé vysoké školy.*

Zákon o vysokých školách č. 111/1998 Sb. je legislativně právní akt, který obsahuje veškeré náležitosti spadající do fungování procesu vysokých škol a jednotlivých aktérů v nich a umožňuje financování VŠ z veřejných, soukromých či z vlastních prostředků. V následujícím členění se zaměříme především na podstatné výňatky ze zákona a to jednak z důvodu obsahu a jednak z ucelení informací, které jsou pro potřeby této práce klíčové.

2.1.1 Veřejná vysoká škola

Veřejná vysoká škola (dále jen VVŠ) podle §5 Zákonu o vysokých školách se zřizuje nebo ruší zákonem, který rovněž stanoví její název a sídlo. Zákonem je taktéž dáno, že veškeré sloučení či rozdělení lze taktéž pouze na veřejné školy a v případě zániku zákon stanoví, na kterou právnickou osobu přechází její majetek a závazky.

Rozpočet veřejné vysoké školy

Podle § 18 Zákona o vysokých školách VVŠ sestavuje rozpočet na kalendářní rok, který nesmí být deficitní, a hospodaří podle něj.

Příjmy tohoto rozpočtu tvoří převážně: (Zákon o VŠ)

- a) příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost (dále jen „příspěvek“),³⁾*
- b) podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků podle zvláštního právního předpisu,*
- c) dotace ze státního rozpočtu (dále jen „dotace“),*
- d) poplatky spojené se studiem,*
- e) výnosy z majetku,*
- f) jiné příjmy nebo jiné příspěvky než uvedené v písmenu a) ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu a z rozpočtů obcí a krajů,*
- g) výnosy z doplňkové činnosti,*
- h) příjmy z darů a dědictví.*

Jak uvádí zákon, přesná výše státního příspěvku je dána náročností akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání, počtem studentů a dosažených výsledků ve vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a její náročnosti. Taktéž je klíčový dlouhodobý záměr VVŠ, stejně tak jako dlouhodobý záměr vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol vypracovaný ministerstvem a jeho každoroční aktualizace. Výše zálohy na příspěvek VVŠ se odvíjí od jejího stavu k 31. říjnu předchozího roku a je poskytován podle obecných předpisů, pokud zákon nestanoví jinak.

Specifická pravidla pak nese udělování dotací na rozvoj vysoké školy v oblasti výzkumu a vývoje, kdy je tento sektor upraven Zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 7 odst. 1 písmeno t) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Hospodaření a další povinnosti VVŠ

Podle § 20 Zákona o vysokých školách je *„Veřejná vysoká škola povinna majetek užívat k plnění úkolů ve vzdělávací a výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti. Může jej užívat i k doplňkové činnosti v souladu s tímto zákonem.“* A v rámci ostatních povinností musí každoročně VVŠ *„vypracovat, předložit ministerstvu a zveřejnit výroční zprávu o činnosti, výroční zprávu o hospodaření a dlouhodobý záměr VVŠ“* (§ 21 Zákon o vysokých školách).

2.1.2 Státní vysoká škola

V České republice v současné době existují pouze dvě školy státního zřízení, jimiž je Policejní akademie České republiky v Praze a Univerzita obrany v Brně.

Jak je stanoveno v §95 Zákona o vysokých školách *„Vojenské vysoké školy jsou součástí organizační složky státu Ministerstva obrany financované ze státního rozpočtu, zejména z kapitoly Ministerstva obrany, policejní vysoké školy jsou organizační složky státu financované z kapitoly Ministerstva vnitra.“*

„Ministerstvo obrany vykonává vůči vojenským vysokým školám a Ministerstvo vnitra vůči policejním vysokým školám působnost ministerstva“ mimo jiné i *„ve věci rozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu a kontrolování zákonnosti a hospodárnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a při hospodaření s majetkem ve vlastnictví České republiky“* (§95 Zákon o vysokých školách).

V rámci svých povinností, stejně jako VVŠ, každoročně státní školy uveřejňují výroční zprávu o své činnosti, výroční zprávu o hospodaření a dlouhodobý záměr.

2.1.3 Soukromá vysoká škola

Podle § 39 Zákona o VŠ je soukromá vysoká škola právnickou osobou, jejíž sídlo se nachází na území členského státu Evropské Unie a působí s udělením státního souhlasu ministerstva.

Jak uvádí § 40 Zákona o VŠ je soukromá vysoká škola právnickou osobou, která si financování svého účelu zřízení zajišťuje sama. Může však požádat ministerstvo o udělení dotace na uskutečnění akreditovaných studijních programů, kdy se jejich výše odvíjí od dlouhodobého záměru a činnosti soukromé školy. Rovněž jako u VVŠ se udělování dotací na výzkum a vývoj odvíjí od zvláštních právních předpisů.

Vzhledem k náplni účelu této organizace se povinnosti soukromé školy nikterak neliší od povinnosti VVŠ až na dodatky týkající se zániku právnické osoby.

2.2 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Velice důležitou roli, jak také uvádí Balík (2010), hraje v rámci školství jako takového, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT). Tato instituce tvoří ústředně správní orgán státní správy pro všechny oblasti školství. V našem případě se jedná o orgán, který zpracovává dlouhodobý záměr určený jednotlivým vysokým školám, podle kterého pak rozděluje finanční prostředky a rozhoduje o udělení příspěvků a dotací ze státního rozpočtu. Mimo jiné také jmenuje členy správních rad VVŠ, rozhoduje o akreditačních programech nebo poskytuje státní souhlas pro provoz soukromé školy.

2.2.1 Dlouhodobý záměr MŠMT 2011-2015

MŠMT má zákonnou povinnost sestavovat dlouhodobé záměry (Zákon o vysokých školách), které se sestavují vždy na pětileté období, kdy každoročně dochází k aktualizaci a vyhlášení rozvojových programů na další rok. V současné době je aktuální Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol (dále jen DZ) na období 2011-2015 a jeho strategickým cílem je rozvoj **VŠ od kvantity ke kvalitě**.

Hlavní poslání dlouhodobého záměru 2011-2015 je:

- *hodnocení naplňování priorit a cílů minulého dlouhodobého záměru ministerstva (2006 – 2010);*
- *prognóza klíčových trendů ovlivňujících systém vysokého školství v ČR;*
- *vytýčení strategických cílů pro oblast vysokých škol pro období 2011 – 2015;*
- *stanovení základních nástrojů a cest k dosažení vytýčených cílů.*

Dlouhodobý záměr má za cíl absorbovat principy fungování vysokých škol a zhodnotit plnění cílů v minulém období. Reaguje samozřejmě na řadu českých i evropských dokumentů v rámci školské politiky a snaží se určit strategie, jakými dokáže splnit cíle stanovené expertními doporučeními.

Pro snazší a efektivnější plnění dílčích priorit si Ministerstvo v rámci DZ stanovilo dva druhy cílů a to cíle obecné (nevychází ze specifických cílů VŠ, nýbrž z cílů ČR a EU a jejich potřebné plošné alokaci) a cíle specifické (jsou specifické pro každou školu zvlášť a můžou se považovat za dílčí).

Aby se však bylo možno dopracovat k těmto dílčím prioritám, je zapotřebí definovat východiska, která se stanou odrazovým můstkem k dalšímu vývoji. Jedná se o *počty studentů, institucionální a demografický vývoj a vývoj vzdělanostních potřeb trhu práce*.

Priority dlouhodobého záměru

Nejpodstatnější a nejobsáhlejší částí celého dokumentu o DZ je kapitola o prioritách. Byla stanovena po roční debatě pracovní skupiny sestavené členy z ministerstva, České konference rektorů, Rady vysokých škol a dalších odborníků na vzdělávací a vědní politiku a obsahuje veškerá podstatná témata, mezi které patří v našem případě i výzkum, vývoj a inovace. Oficiální publikovanou strukturu priorit představuje:

1. *Kvalita a relevance*
2. *Otevřenost*
3. *Efektivita a financování.*

Pro první prioritu *Kvalita a relevance* se výchozí iniciativou stal rychle se měnící počet studentů na VŠ a to především v souvislosti s posíleným důrazem na kvalitu a efektivnost VŠ, která díky narůstajícímu počtu studentů vyžaduje razantnější zásahy do fungování VŠ. Potřebou je také diverzifikovat vysokoškolské instituce, ale zároveň zachovat tradiční univerzitní sektor a zaměřit se na problémy s uplatnitelností absolventů na trhu práce. Priorita *Otevřenost* tkví v konkurenceschopnosti českého vysokého školství na mezinárodním trhu a důrazu na mezinárodní spolupráci VŠ. Mimo jiné klade důraz na dostupnost vzdělání a odpovídající praxi studentů a veškeré tyto aktivity plánuje podpořit vhodnou prezentací VŠ navenek i uvnitř. Tyto přechodí dvě priority samozřejmě korespondují i s třetí prioritou, kterou je *Efektivita a financování*. Ta, mimo jiné, opět vychází ze skutečnosti, kdy se s růstem počtu studentů zvýšily také výdaje na vysoké školství plynoucí ze SR. Proto se DZ bude snažit i o to, změnit systém přiřazování financí VŠ a podněcovat je k větší iniciativě v hledání soukromých zdrojů. Podstatou by se měl stát i samotný výběr a přijímání studentů ke studiu

na VŠ ze středních škol, protože čím bude zvýšen důraz na kvalitu studentů, tím bude pověst a prezentace dané VŠ atraktivnější.

Samotná struktura těchto priorit uvedených v DZ je vždy koncipována z pohledu dílčích sektorů, které mají své vlastní cíle a jednotlivých nástrojů k jejich realizaci. Součástí jsou také jednotlivé vzory pro chování Ministerstva a doporučení pro vysoké školy s nástinem např. operačních programů, z kterých v rámci jednotlivých doporučení, lze čerpat finanční prostředky k realizaci (MŠMT, 2010).

Aktualizace dlouhodobého záměru

Jak již bylo výše uvedeno, každým rokem dochází k aktualizaci DZ a vyhlášení rozvojových programů pro následující rok. V březnu roku 2013 tomu nebylo jinak a nejnovější aktualizace tohoto dokumentu pro rok 2014 obsahuje: *„Aktualizaci Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol pro rok 2014. Dále článek obsahuje Vyhlášení institucionálního programu pro veřejné vysoké školy pro rok 2014, Vyhlášení centralizovaných rozvojových programů pro veřejné vysoké školy pro rok 2014 a přílohy k těmto dokumentům“* (MŠMT, 2013b). V rámci jednotlivých programů mají vysoké školy možnost čerpat finanční prostředky, které budou MŠMT poskytovány v omezené míře a za určitých podmínek, které jsou stanoveny v obsahu těchto dokumentů. Jednotlivé programy jsou bezpodmínečně v souladu s logickou návazností na priority DZ a jejich individuální podobu za každý školský subjekt, školy předkládaly do 31. října roku 2013.

2.2.2 Pravidla pro poskytování příspěvků a dotací VVŠ MŠMT

Obecné principy poskytování příspěvků a dotací VVŠ MŠMT jsou stanoveny Zákonem o vysokých školách, ovšem konkrétní znění alokované vždy na daný rok vyhláší a na svých stránkách publikuje MŠMT. Tyto pravidla na rok 2014 byly uveřejněny začátkem tohoto roku a v porovnání s Pravidly z roku 2013 je tento dokument obsáhlejší (MŠMT, 2014). Náplň obou těchto dokumentů je tvořena třemi částmi týkajícími se *„pravidel pro poskytování příspěvků a dotací, metodikou pro stanovení příspěvku a dotací a společnými a závěrečnými ustanoveními“*. Metodika pro stanovení příspěvků a dotací navíc ještě obsahuje rozpočtové okruhy zabezpečující *„institucionální financování vysokých škol, podporu studentů, rozvoj VŠ a mezinárodní spolupráci a ostatní“* (MŠMT, 2014a). Je důležité říci, že

v rámci těchto podčástí jsou definovány skupiny, spadající pod dané písmeno z abecedy, které posléze tvoří náplň jednotlivých kapitol Rozpočtu VŠ.

Jak již bylo řečeno, současná Pravidla pro poskytování příspěvků a dotací VVŠ jsou obsáhlejší, protože některé články byly stylisticky a obsahově upraveny, kdy např. v rámci rozpočtového okruhu institucionálního financování VŠ byla navíc zakomponována část týkající se Mezinárodních grantů apod. Nově je součástí taktéž příloha č. 4 s názvem Metodika hodnocení výstupů tvůrčí umělecké činnosti – Registr uměleckých výstupů (MŠMT, 2014a).

2.2.3 Rozpočet VŠ

Rozpočet VŠ vychází ze zákona č. 475/2013 Sb., o státním rozpočtu ČR. Tento rozpočet je vždy schvalován Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR v předcházejícím roce. Rozpočet VŠ pro rok 2014, který je uveřejněn na stránkách MŠMT, byl v prosinci roku 2013 schválen jako ukazatel státního rozpočtu (dále jen SR) ve výši 21 770 802 tis. Kč. Z této částky je 1 863 530 tis. Kč určeno na programové financování (EDS/SMVS)⁴ a zbývajících 19 907 272 tis. Kč na běžnou činnost VŠ. Tabulka 1 nám znázorňuje vývoj částek na běžnou činnost v letech 2010 – 2014.

⁴ Program pro příspěvkové organizace zřízený MŠMT.

Tabulka 2.1: Rozdělení příspěvků a dotací v jednotlivých letech 2010 - 2014

Název položky	Rozpočet 2010 (v tis. Kč)	Rozpočet 2011 (v tis. Kč)	Rozpočet 2012 (v tis. Kč)	Rozpočet 2013 (v tis. Kč)	Rozpočet 2014 (v tis. Kč)
Normativní část rozpočtu	17 391 341	16 598 609	15 478 230	15 903 584	15 993 006
Sociální záležitosti studentů	2 331 637	2 283 599	2 126 080	2 200 372	2 171 507
Rozvoj vysokých škol	1 465 885	1 402 851	1 262 282	1 201 018	1 152 000
Mezinárodní spolupráce a ostatní	426 379	401 582	442 180	503 798	590 759
Rozpočet VŠ na běžnou činnost	21 615 242	20 686 641	19 308 772	19 808 772	19 907 272

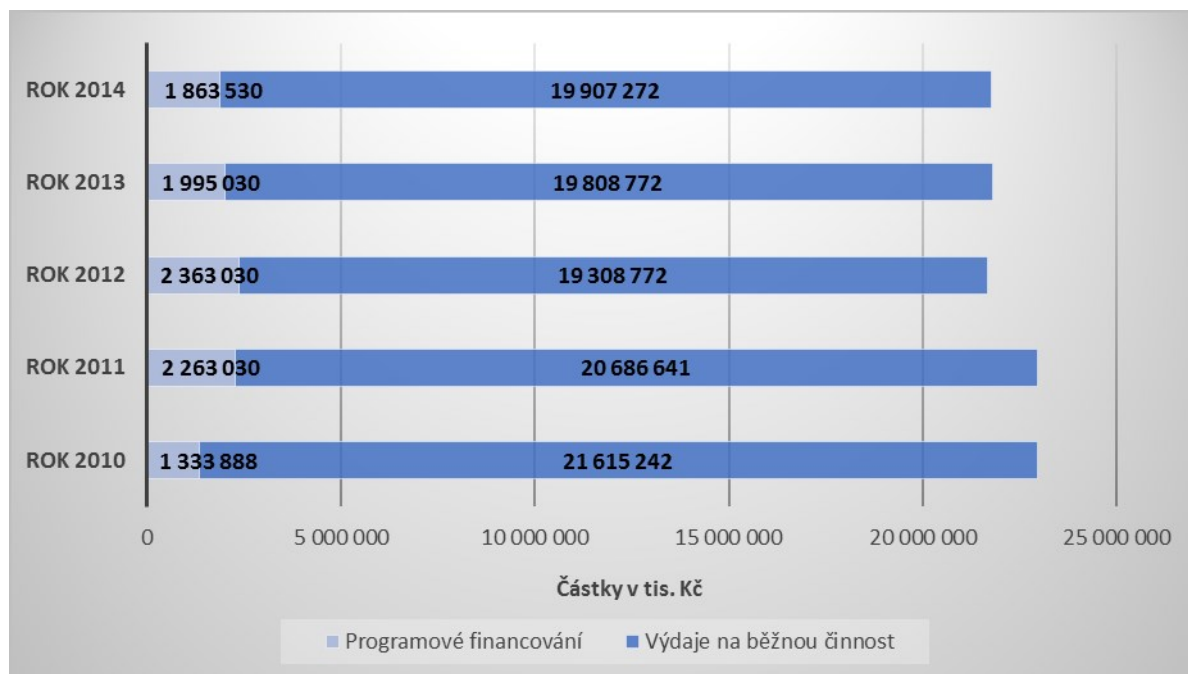
Zdroj: MŠMT, 2010b, 2011, 2012, 2013d, 2014b, vlastní zpracování

Jak můžeme také v Tabulce 2.1 vidět, nejvíce finančně dotovanou položkou ve všech letech se stala normativní část rozpočtu. Pod tento sektor spadají ukazatelé *A* (počet studentů ve studijních programech), *B1* (počet studentů v prvním ročníku bakalářského studijního programu), *M1* (počet studentů v prvním ročníku dlouhých magisterských studijních programů), *N1* (počet studentů v prvním ročníku navazujících magisterských studijních programů), *P1* (počet studentů v prvním ročníku doktorských studijních programů) a ukazatel *K* (kvalita a výkon). Pod položku Sociální záležitosti studentů patří ukazatele *C*, *J*, *U* a *S* a zastřešují oblast týkající se stipendií a dotací na stravování a ubytování. Rozvoj vysokých škol reprezentují ukazatele *G* (Fond rozvoje VŠ) a *I* (Rozvojové programy ministerstva). A poslední, v poměru s ostatními položkami, nejméně finančně zastřešenou položku, tvoří položka Mezinárodní spolupráce a ostatní již tvoří ukazatele *D* (Mezinárodní spolupráce) a *F* (Fond vzdělávací politiky), (MŠMT, 2014a).

Pokud bychom se ovšem rozhodli srovnat ukazatele státního rozpočtu vysokých škol v letech 2010 – 2014, je patrné, že v současném roce se výdaje na vysoké školství oproti roku 2011 a 2010 poměrně snížily. Ukazatel SR je postaven na součtu částek putujících do projektového financování a běžné činnosti VŠ. V roce 2011 ukazatel státního rozpočtu dosahoval výše 22 949 671 tis. Kč a v roce předchozím jenom o pár set tisíc korun méně.

V následujícím Grafu 2.1 můžeme taktéž zpozorovat nejnižší rozpočet, který byl schválen na rok 2012 a dosahoval výše 21 671 802 tis. Kč (MŠMT, 2010b, 2011, 2012, 2013d, 2014b).

Graf 2.1: Ukazatel státního rozpočtu vysokých škol v letech 2010 - 2014

Zdroj: MŠMT, 2010b, 2011, 2012, 2013d, 2014b, vlastní zpracování

Abychom v konečném důsledku mohli definitivně zhodnotit částky alokované do vysokého školství v letech 2010 – 2014, je nutné si zde ještě uvést, v jaké procentuální výši se tyto částky podílely na celkových výdajích státního rozpočtu v jednotlivých letech (Tabulka 2.2).

Tabulka 2.2: Procentuální podíl ukazatele SR VŠ na celkových výdajích SR ČR v letech 2010 - 2014

Rok	Celkové výdaje SR ČR v tis. Kč	Ukazatel SR VŠ v tis. Kč	Procentuální podíl na celkových výdajích SR ČR
2010	1 184 919 350	22 949 130	1,937 %
2011	1 179 000 908	22 949 671	1,947 %
2012	1 189 700 778	21 671 802	1,822 %
2013	1 180 767 603	21 803 802	1,847 %
2014	1 211 307 509	21 770 802	1,797 %

Zdroj: MFČR (2010, 2011, 2012, 2013, 2014), MŠMT (2010b, 2011, 2012, 2013d, 2014b), vlastní zpracování

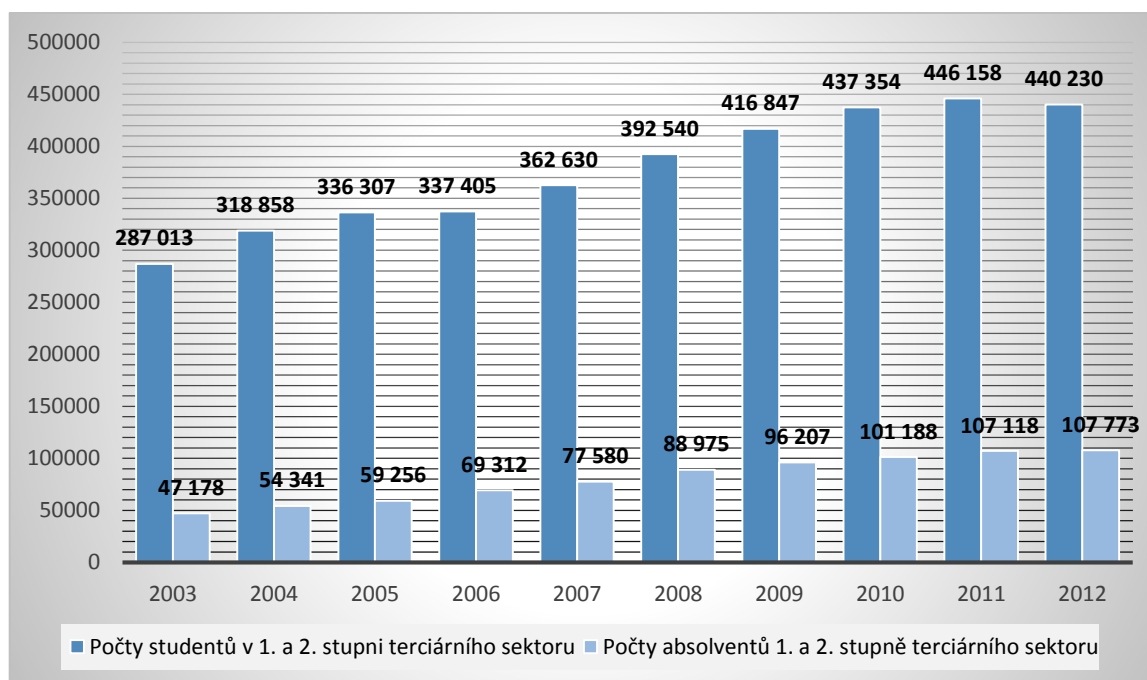
Jak je na první pohled z Tabulky 2.2 zřejmé, nejvíce finančně dotovaným rokem v rámci terciárního školství se skutečně stal rok 2011, kdy Ukazatel SR činil 22 949 671 000 Kč. Lze tedy říci, že finanční prostředky alokované do sektoru VŠ v letech 2010 – 2013 se

vždy odvíjeli od celkových výdajů ze SR. Ovšem v roce 2014 i přes růst výdajů ze SR se částka plynoucí do vysokého školství nezvýšila a tento rok zůstává i nadále nejméně dotován ze SR.

2.3 Demografický vývoj studentů na VŠ

V souvislosti s často zmiňovanou problematikou zvyšujícího se počtu studentů na VŠ, je velice vhodné, si tento problém uvést v konkrétních hodnotách. Tato problematika by se dala nazývat globálním problémem, protože netrápí pouze ČR, nýbrž většinu států. Nutno ovšem podotknout, že od roku 2012 se počty studentů v terciárním sektoru snižují, což problém zvyšujícího se počtu studentů, zcela vyvrací a většina vysokoškolských institucí není z tohoto trendu příliš nadšena. Níže uvedené srovnání se tedy zaměří konkrétně na ČR v období 2003-2012.

Graf 2.2: Vývoj počtu studentů a absolventů terciárního sektoru v letech 2003-2012.

Zdroj: Eurostat 2014a, 2014b, vlastní zpracování

Graf 2.2 nám detailně zobrazuje vývoj počtu studentů a absolventů terciárního sektoru v letech 2003 až 2012. Dílčí grafy v jednotlivých letech jsou tvořeny počtem studentů, kteří studují buď první, nebo druhý stupeň terciárního vzdělání v komparaci s grafy, které zachycují pouze počet absolventů prvního a druhého stupně v daném roce. Jak je na první

pohled patrné, obě tyto veličiny v čase postupně rostou. Pokud bychom se rozhodli srovnat rok 2003 s rokem 2012, zjistili bychom, že nám počet absolventů vzrostl přibližně o dvojnásobek. Podobně je tomu i u celkového počtu studentů, ovšem tady je nárůst pouze asi třetinový. Pozoruhodný je také fakt, že v této číselné řadě, nejvyšší počet studentů zaznamenal rok 2011. Jak uvádí Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v ČR v roce 2012, počet studentů na VŠ se snižuje. Konkrétně pak můžeme hovořit o meziročním poklesu počtu studentů na VVŠ o 1.6 % a na soukromých VŠ o 10 %.

Jak již bylo v předchozích kapitolách řečeno, školám se přidělují finance ze SR dle několika kritérií, kdy jedním z nich je počet studentů, studujících právě v dané škole. Což ovšem může budít dojem, že čím více studentů daná škola získá, tím dostane více peněz. Ovšem v poslední době se tyto finance na studenta snižují a kapacita a množství učitelů, působících na škole, je taktéž omezena. Bohužel klesá i celkový objem financí určený do sektoru školství a propustnost studentů do druhého stupně terciárního vzdělání je taktéž regulována.

Dalším z mnoha úskalí českého vysokého školství se stala nedostatečná uplatitelnost absolventů VŠ. Jejich počet, jak můžeme dále vidět v Tabulce 2.3, se v průběhu dekády skoro zdvojnásobil a spousta z nich v současné době nemůže najít odpovídající zaměstnání.

Tabulka 2.3 nám již naznačuje míru nezaměstnanosti absolventů terciárního vzdělání ve věku od 20 do 64 let. Hodnoty jsou stanoveny vždy v procentuální výši z celkového počtu terciárně vzdělaných. Bohužel je tento trend neustále se zvyšující a pro představu si konkrétně vyčíslíme rok 2012. Tehdejší nezaměstnanost vysokoškolsky vzdělané populace dosahovala 2,9 %, což v přepočtu představuje 35 595 lidí.

Tabulka 2.3: Míra nezaměstnanosti podle dosaženého 1. a 2. stupně terciárního vzdělání z celkového počtu terciárně vzdělaných ve věku od 20-64 let.

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet terciárně vzdělaných v tis.	707,9	745,9	799,5	834,6	853,3	920,1	996,3	1076	1155,8	1227,4
% z celkového počtu	2,1	2,1	2,3	2,5	1,7	1,7	2,5	2,8	2,9	2,9

Zdroj: Eurostat 2014c, 2014d, vlastní zpracování

Tento neustále se zvyšující se trend může být dán jednak nedostatečnou, mnohdy žádnou praxí čerstvých absolventů školy a jednak zvýšeným zájmem o obory, které bohužel nemají dostatečné uplatnění na trhu.

Podle Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávání v ČR (MŠMT, 2013a) se nejvíce žádanou oblastí v rámci studijních programů v roce 2012 staly ekonomické vědy a nauky, za nimi se umístily technické vědy a nauky a třetí nejžádanější oblastí byly humanitní a společenské vědy a nauky.

2.4 Lidský kapitál

V úvodu této práce jsme okrajově zmínili podstatu lidského kapitálu ve společnosti. V souvislosti se studiem a rozvojem studia na VŠ, je tento termín vskutku opodstatněný. Přičemž samostatné studium a prohlubování svých znalostí a dovedností souvisí s investicí do člověka jako takového. Velice výstižné se pak může zdát rčení, že nejlepší investice je právě do vzdělání. Stát, který tvoří základní jednotku, při reprezentaci země navenek, je tvořen společnostmi, která si navzájem konkurují, ale zároveň si je sobě nápomocna v utváření kvalitního lidského potenciálu. A pokud se tento lidský potenciál stane kvalitní uvnitř, stane se kvalitní i navenek. Mnohdy ovšem souvisí s náklady obětovaných příležitostí, o kterých člověk v prvopočátku uvažuje, jako o nákladech, které by neměly být vynaloženy zbytečně, a které jsou buď explicitního či implicitního charakteru. Pokud se ovšem zaměříme na, pro nás klíčový výzkum a vývoj na VŠ, otevřeme tak prostor novému uvažování současné společnosti.

Jak již bylo v úvodu řečeno, s první myšlenkou ekonomického růstu a bohatstvím národů přišel Adam Smith, jakožto představitel klasické ekonomie. Na jeho myšlenky navázala další řada ekonomů, mezi kterými byli představitelé jak neoklasické ekonomie tak keynesiánské a další. Všechny tyto ekonomické směry uvažují o podstatě lidského kapitálu jako jednou z několika podstatných faktorů, které působí na ekonomický růst. Opět po přenesení této myšlenky na nižší úroveň se můžeme dostat k pravé podstatě věci a tou je pro nás výzkum a vývoj na VŠ.

Neoklasická teorie růstu vychází z předpokladu kapitálové akumulace na pracovníka. Základem této teorie je model sestavený ze vstupů v podobě *práce* (L), *reálného kapitálu* (K) a *technologie* dostupné v ekonomice (A), které dokáže oživit i dlouhodobě stagnující *reálný agregátní produkt* ekonomiky (Q), (Jurečka a kol., 2010a).

$$Q = f(K, L, A) \quad (2.4)$$

Technologický pokrok, který je obsažen v této funkci, je vhodným příkladem toho, jakým se současná společnost vydává směrem. Jak už víme, terciární vzdělání je svázáno s výzkumem a vývojem, který ho už po dlouhá léta doprovází, a proto momentálně můžeme vidět, jak je pro společnost důležité investovat právě do tohoto sektoru.

Nová teorie růstu, se kterou se setkáváme v 80. letech minulého století, se snaží změnit smýšlení o kapitálu, jako o výrobním faktoru. Snahou je zakomponovat do problematiky kapitálu jako takového také lidský kapitál, kterého využívají zejména vyspělejší ekonomiky. Tento lidský kapitál byl doposud zahrnován do sekce výrobního faktoru práce a v poslední řadě zkresloval konečný výstup kapitálu na HDP. V souvislosti s výzkumem a vývojem u soukromých subjektů se začíná hovořit i o existenci pozitivních externalit. Jelikož jakákoliv sebemenší inovace v podniku, pokud nebude nikterak institucionálně ošetřena, přináší pozitivní dopad na celou společnost. Této věci si je ekonomika plně vědoma, a proto se nová teorie růstu také nazývá teorií endogenního růstu. Za to keynesovský model Harrodův-Domarův pojednává o produktivní roli investic a kapitálu (Jurečka a kol. 2010a). Hovoří o investicích jako o faktoru, který napomáhá k rozšíření výrobních kapacit. Vzhledem k tomu, jak teorie předpokládá, není možné dosáhnout stejného rovnovážného růstu v preferencích spotřebitelů, technologické úrovni a sociodemografickém vývoji, je tato teorie v praxi neaplikovatelná.

Přikloňme se proto k neoklasické teorii a faktu, že současné pojetí investovat do výzkumu a vývoje na VŠ se zdá být relativně vhodnou alternativou, jak probudit stagnující evropskou ekonomiku. Současně zpracovaná teoretická doporučení EU o výzkumu a vývoji na VŠ se jeví jako reálné, otázkou už tedy jenom zůstává, jak moc se tyto doporučení zdají atraktivní vysokým školám.

3 Formy podpory vědy a výzkumu v rámci ČR

Vysoké školství je už z principu spjato s výzkumnou politikou. Ovšem pokud trochu nahlédneme do historie a zaměříme se na období před rokem 1990, je nutno podotknout, že vysokoškolská politika a politika výzkumu tvořily dva od sebe oddělené institucionální sektory. Proto se, tehdy československý systém, svým způsobem lišil od ostatních zemí Sovětského bloku tím, že s výzkumem na VŠ počítal. Bohužel i přes pozdější snahy o větší provázanost těchto sektorů se k vyřešení problému nepodařilo dojít a přednost dostala transformace Akademie věd, doktorský stupeň vzdělání a zavedení grantového systému (GA). Ten umožnil VŠ financovat svou výzkumnou politiku i jiným způsobem, než pouze z Ministerstva školství.

Ve 90. letech 20. století se už česká vláda značným způsobem zajímala o podmínky vstupu do EU, a proto se podle západních vzorů snažila koncipovat dokument, který by systematizoval postavení jednotlivých institucí v politice VŠ a výzkumu. Jednalo se o Ministerstvo školství, Radu vlády pro výzkum a vývoj a Akademii věd a dokument s názvem Národní politika VaV. V roce 2002 pak došlo k uzákonění této výzkumné politiky, což zahrnovalo již zmíněné instituce, které byly vymezeny z hlediska financování (Prudký, 2010).

Mimo jiné v dubnu roku 2012 došlo k podepsání tzv. Bukurešťského komuniké, všemi 47 zeměmi Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA), které stanovuje priority na období let 2012 – 2015, mezi které patří jak rozšiřování přístupu k vysokoškolskému vzdělání, tak i třeba užší propojení vzdělávací a výzkumné činnosti na VŠ apod. (MŠMT, 2013a).

Jak se uvádí v knize Prudkého a Pabiana (2010, s. 97) „téměř veškerý výzkum je prováděn na veřejných univerzitách, zatímco neuniverzitní VŠ a vyšší odborné školy mají proti nim zcela zanedbatelnou výzkumnou kapacitu“. Nejvíce dotovanou VVŠ v rámci VaV je ze státního rozpočtu Univerzita Karlova (UK), České vysoké učení technické v Praze (ČVUT) a Masarykova Univerzita (MU) Brno (MŠMT, 2014b).

Výsledky VaV na VŠ podporovaných z veřejných prostředků jsou shromažďovány v *Rejstříku informací o výsledcích* (RIV). V roce 2012 bylo do RIV zahrnuto 77 659 výsledků činnosti veřejných a soukromých VŠ (tzn. 66,4 % celkových výsledků činnosti), které byly ohodnoceny v celkovém počtu 1 959 milionů bodů (tzn. 59,6 % celkových bodů). Z toho 99,8 % bodů připadlo právě na VVŠ. Bodované výsledky veřejných a státních VŠ pak byly tvořeny

např. články v impaktovaných časopisech, odbornými knihami nebo kapitolami v odborné knize apod. (MŠMT, 2013a).

3.1 Věda, výzkum a inovace v rámci ČR

Pro začátek je nutné si definovat dva druhy financování. Jedná se o financování institucionálního a projektového charakteru. Jak se uvádí v knize Prudkého (2010) institucionální financování je založeno na specifickém výzkumu. Zprostředkovatelem je v tomto případě především MŠMT a finance do vysokoškolského výzkumu plynou prostřednictvím bodového hodnocení. Toto bodové hodnocení odpovídá určitým kritériím, které mají rozdílnou bodovou váhu a tu každoročně aktualizuje MŠMT. Na současný rok 2014 jsou již uveřejněny data na výpočet podpory a nejvyššího bodového ohodnocení na specifický výzkum, uskutečněný v roce 2012, dosáhla Univerzita Karlova s 544 457,828 body, za ní České vysoké učení technické s 235 606,371 body a Masarykova univerzita s 209 251,649 body (MŠMT, 2013e) viz Tabulka 3.1. Celkem bylo do hodnocení zapojeno 29 VŠ různého zřízení, kdy mezi ně bylo rozděleno 1 976 689,915 bodů. V Tabulce 3.1 jsou uvedeny pouze VŠ, které dosáhly nejvyššího počtu bodů z již zmiňovaného počtu 29 VŠ. Jak tabulka níže uvádí, pouze pět VŠ se dostalo přes hranici 100 000 bodů. Dalším kritériem je počet absolventů v jednotlivých stupních terciárního vzdělání. Tyto počty jsou čerpány z matriky studentů k 31. 10. 2013. Ze všech škol, zapojených do hodnocení, dosáhla nejvyššího počtu absolventů magisterských studijních programů Masarykova univerzita se 4 610 absolventy a Univerzita Karlova s nejvyšším počtem absolventů doktorských studijních programů (667) i doktorských studií ve standardní době (5 181).

Tabulka 3.1: Bodové hodnocení VaVaI VŠ

Vysoká škola	Absolventi magisterských studijních programů	Absolventi doktorských studijních programů	Doktorská studia ve standardní době plus 1 rok	Bodové hodnocení výsledků VaVaI
Univerzita Karlova v Praze	4 605	667	5 181	544 457,828
České vysoké učení technické v Praze	2 189	172	1 673	235 606,371
Masarykova univerzita	4 610	335	2 760	209 251,649
Univerzita Palackého v Olomouci ⁵	2 239	154	1 394	152 570,332
Vysoké učení technické v Brně	2 623	154	1 550	148 357,489
Vysoká škola chemicko- technologická v Praze	340	67	683	86 497,325
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	1 041	74	529	75 282,803
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	2 172	158	1 066	72 274,023
a další ...				
SOUČET	36 881	2 484	19 766	1 976 689,915

Zdroj: MŠMT 2013e, vlastní zpracování

Prudký (2010) ve své knize taktéž uvádí, že financování formou institucionální mnohdy neodpovídá finančním potřebám dané instituce, protože už po dlouhá léta jsou hlavními příjemci čtyři výše zmiňované univerzity, které z pohledu bodového hodnocení si na tom stojí nejlépe. Finanční prostředky si pak univerzita rozděluje v rámci svých fakult a částka je pak mnohdy, ne v celé míře, efektivně vynaložena na další výzkum.

⁵ „U Univerzity Palackého v Olomouci údaj snížen o bodovou hodnotu výsledků, které byly na její žádost odstraněny z rejstříku informací o výsledcích výzkumu, experimentálního vývoje a inovací po datu 2. ledna 2013“ Specifický vysokoškolský výzkum - data pro výpočet podpory na rok 2014

Projektové financování se od toho institucionálního liší především různou formou alokace a nástrojů. Je taktéž poskytováno z MŠMT ale i z Grantové agentury (GA) ČR a jiných.

V souvislosti s výzkumem je nutno hovořit také o financování i z jiných zdrojů, než jen z těch, které byly vyprodukovány v ČR. V postupně větším rozsahu VaV v ČR začíná čerpat mezinárodní prostředky. Konkrétně můžeme hovořit o prostředcích z EU v souvislosti s fondy, které zastřešují pokaždé jiný sektor aktivit, čemuž se konkrétněji budeme věnovat dále.

Jak je možné si ze statistických údajů ověřit, výdaje na VaV VŠ se neustále zvyšují a to ve všech sektorech (až na podnikatelský ze zahraničí) v ČR. Pro ověření informací si zde ukážeme statistiku z let 2005 – 2012 (Tabulka 3.2). Jedná se o výdaje na VaV uskutečněné ve vysokoškolském sektoru podle zdrojů jejich financování. Jak je na první pohled patrné, výdaje nejvíce rostli z veřejných zdrojů ze zahraničí a ČR a nejvíce finančně dotovaný se stal statisticky zachycený rok 2012 se 19 879 mil. Kč. Ovšem pozoruhodný je nárůst veřejných zdrojů ze zahraničí, kdy se od roku 2005 do roku 2012 znásobily více než čtyřicetkrát. Nejrazantnější změnu přinesl rok 2011, kdy změna oproti roku 2010 představovalo nárůst o více než 412 %. Pokud ovšem mezi sebou porovnáme jednotlivé roky, největší procentuální nárůst celkových zdrojů, zaznamenal rok 2011, se změnou 45,4 % a největšího podílu financí na HDP představoval rok 2012.

Tabulka 3.2: Výdaje na VaV uskutečněné ve vysokoškolském sektoru podle zdrojů jejich financování v letech 2005 - 2012

Částky v mil. Kč běžné ceny

Zdroje financování VaV	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Podnikatelské z ČR	58	55	67	57	106	113	156	158
Podnikatelské ze zahraničí	9	21	5	3	1	6	5	3
Veřejné z ČR	6 341	7 166	8 387	8 256	9 076	9 216	10 947	11 640
Veřejné ze zahraničí	182	333	406	391	425	881	3 636	7 443
Ostatní z ČR	318	344	294	383	415	400	545	634
CELKEM	6 907	7 918	9 158	9 090	10 022	10 616	15 288	19 879
Podíl na HDP	0,22 %	0,24 %	0,25 %	0,24 %	0,27 %	0,28 %	0,40 %	0,52 %

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní zpracování

3.1.1 Legislativa upravující fungování VaV na VŠ

Klíčovým prvkem pro správné fungování a aplikování VaVaI je legislativa. Pro vysokoškolský sektor je tato legislativa k dostání na stránkách MŠMT v sekci výzkumu a vývoje a obsahuje tyto dokumenty:

- *Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků*
- *Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích*
- *Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách*
- *Nářízení vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací*
- *Zákon o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách*
- *Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01)*
- *Obecné nařízení o blokových výjimkách*
- *Ostatní legislativní předpisy.*

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje) byl rokem 2009 novelizován a v současném znění Zákon č. 130/2002 nese název Zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon se stal klíčivým pro utváření výzkumné politiky a byl prvním zákonem o výzkumné politice u nás (Prudký, 2010).

3.2 Podpora výzkumu a vývoje z MŠMT

MŠMT na svých internetových stránkách uceleně zprostředkovává veškeré informace nebo odkazy, ke zjištění veškerých potřebných informací k podpoře vědy a výzkumu. My se ovšem v souvislosti s touto kapitolou zaměříme především na podporu plynoucí z veřejných zdrojů ČR.

V současné době je aktuální Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR (NP VaVaI) na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020, která je k dispozici na stránkách MŠMT. Jak se uvádí v tomto dokumentu, je sestaven tak, aby odpovídal a odrážel směry EU

na výzkum, vývoj a inovace stanovené ve Strategii Evropa 2020 a Unii inovací⁶. Samotným obsahem jsou pak nové a aktualizované národní strategické rámce (MŠMT, 2013f).

3.2.1 Národní podpora

Národní program udržitelnosti I (NPU I)

Národní program udržitelnosti I (NPU I) schválila vláda ČR v roce 2012 a v současném roce proběhne již 3. veřejná soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích na realizaci programových projektů programu NPU I. Pro realizaci programových projektů NPU I musí mít zájemce sídlo na území ČR a splnit řadu dalších podmínek, které jsou uveřejněny vždy společně s obecnými informacemi a cíli na stránkách MŠMT.

O udělení účelové finanční dotace vždy rozhoduje odborná a nezávislá komise, která posoudí věrohodnost jednotlivých projektů a vybere ty, které jsou dle jejich názoru nejatraktivnější z mnoha hledisek. Pro rok 2013 byly finanční prostředky pro podpory návrhů uděleny ve výši 819 400 tis. Kč a podpora bude přidělena např. projektu s názvem InterBioMed ve výši 116 590 Kč, dále projektu Buněčná terapie a tkáňové náhrady 22 206 Kč, projektu na Podporu udržitelnosti Ústavu molekulární a translační medicíny ve výši 337 421 Kč a dalším (MŠMT, 2014c).

Národní program udržitelnosti II (NPU II)

V roce 2012 byl taktéž Usnesením vlády ČR schválen „*Národní program udržitelnosti II (NPU II)*“, který vyplývá z plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 – 2015 a ze Sdělení Evropské komise „*Europe 2020 Flagship Initiative - Innovation Union*“ MŠMT (2012b) s datem vyhlášení poprvé v roce 2014 a s datem zahájení čerpání podpory v roce 2016. Program je určen pro centra, která byla vybudována pomocí strukturálních fondů EU, a jejich podíl infrastruktury přesáhl výše 50 mil. EUR. Účelem je pak zajistit podporu programů, které dopomůžou k tomu, aby se centrum stalo v průběhu pěti let konkurenceschopné vůči zahraničním centrům.

Celkové výdaje programu, rozpočtené vždy na jednotlivé roky, můžeme vidět v Tabulce 3.3. Celková alokace finančních prostředků za dobu pěti let bude ve výši 12 760

⁶ Iniciativa EU rozebírající více cíle Strategie Evropa 2020 v rámci inovací.

000 tis. Kč, kdy 50 % této částky bude financováno ze strukturálních fondů EU a zbylých 50 % ze státního rozpočtu, což celkem činí 6 380 000 tis. Kč.

Tabulka 3.3: Celkové výdaje programu NPU II

Období	2016	2017	2018	2019	2020	CELKEM
Celkové výdaje (v tis. Kč)	2 200 000	1 960 000	2 000 000	2 600 000	4 000 000	12 760 000
z toho ze státního rozpočtu na výzkum a vývoj (v tis. Kč)	1 100 000	980 000	1 000 000	1 300 000	2 000 000	6 380 000

Zdroj: (MŠMT, 2012b), vlastní zpracování

ERC CZ (LL)

Program ERC CZ byl přijat v roce 2010 a od té doby byly na stránkách MŠMT vyhlášeny již dvě veřejné soutěže ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích a poslední z nich se uskutečnila v roce 2012. Program je určen zejména pro vysoce perspektivní a kvalitní projekty hraničního výzkumu, které bohužel z určitých důvodů nemohly být již dříve finančně podpořeny a uchazeč je ochoten svůj projekt uskutečnit v ČR. Jedná se o projekty několikaletého trvání, nejméně 3 roky, nejdéle 5 let. Program ERC CZ je stanoven na léta 2012 – 2019 a celkové plánované výdaje ze SR jsou stanovené na 600 mil. Kč.

V rámci druhé veřejné soutěže programu ERC CZ dostaly dotaci tři projekty uskutečněné ČVUT v Praze s dotací 31 903 tis. Kč, Univerzitou Pardubice a dotací 45 527 tis. Kč a Ústavem fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i. s dotací ve výši 39 000 tis. Kč. Veškeré poskytnuté dotace byly ve srovnatelné výši s náklady projektů (MŠMT, 2013g).

NÁVRAT (LK)

Program podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, na podporu řešených projektů funguje od roku 2010 prostřednictvím veřejných soutěží a úspěšný žadatel je každoročně povinen předkládat MŠMT zprávu o postupu řešení svého projektu. Délka trvání programu je shodná s délkou poskytování podpory a to v rozmezí let 2012 – 2019 a podpora je určena pro projekty s délkou řešení 3-5 let. Celková výše podpory programu NÁVRAT ze SR na období let 2012 - 2019 se odhaduje ve výši 465 000 tis. Kč (MŠMT, 2011b).

Informace - základ výzkumu

Program Informace – základ výzkumu, vznikl v roce 2012 a je určen pro období 2013 - 2017. Účelem programu vyhlášeného v rámci veřejné soutěže je podpořit zpřístupňování informačních zdrojů a rozvíjet celkovou informační infrastrukturu výzkumu. Program je určen pouze pro projekty s délkou řešení do 60 měsíců. Celkové výdaje na program Informace – základ výzkumu se odhadují ve výši 1 671 108 tis. Kč na celé pětileté období. Z této částky by pak 1 253 330 tis. Kč mělo být financováno ze SR. Prozatím byla vyhlášena pouze první veřejná soutěž v roce 2012 a úspěšným žadatelem se např. stala Národní knihovna ČR, která obdrží účelovou podporu ve výši 80 459 tis. Kč, dále pak ČVUT v Praze s podporou 23 573 tis. Kč a nebo Národní technická knihovna s podporou na 579 891 tis. Kč atd. (MŠMT, 2013h).

3.2.2 Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace

Tato institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (dále jen RVO) se poskytuje již pátým rokem prostřednictvím MŠMT. Je založena na již zmiňovaném bodovém hodnocení a mohou o ni požádat pouze subjekty zařazené do seznamu výzkumných organizací. Podpora je vyhlášena i na rok 2014 a žadatelé si o ni prostřednictvím žádosti mohou zažádat nejpozději do 5. února 2014.

Největším příjemcem pro rok 2014 se stala UK, která obdrží 1 400 164 tis. Kč, ČVUT v Praze 605 901 tis. Kč a MU 538 125 tis. Kč (Tabulka 3.4). Celkově bylo v roce 2014 mezi výzkumné organizace rozděleno 5 246 252 tis. Kč, což je nejvíce za celé pětileté období. V Tabulce 3.4 taktéž může zpozorovat, že nárůst podpor mezi léty 2010 a 2011 byl u většiny zmiňovaných, více než 50 %. Oproti ostatním univerzitám, kdy většinou nejvyšší podpory dosáhly až v roce 2014, Univerzita Karlova prozatím nejvyšší přidělené podpory dosáhla v roce 2012, podobně jako Masarykova univerzita, u které byla podpora nejvyšší v roce 2013 (MŠMT, 2014d).

Tabulka 3.4: Podpora na RVO v letech 2010 - 2014

Oprávněný uchazeč	Podpora na RVO (tis. Kč)				
	2014	2013	2012	2011	2010
Univerzita Karlova v Praze	1 400 164	1 412 088	1 414 066	1 078 834	464 490
České vysoké učení technické v Praze	605 901	582 608	549 747	392 058	165 217
Masarykova univerzita	538 125	542 610	519 536	307 684	148 204
Univerzita Palackého v Olomouci	392 343 ⁷	337 894	306 142	181 199	76 040
Vysoké učení technické v Brně	381 526	371 175	314 589	211 448	117 082
a další...					
CELKEM	5 246 252	4 992 754	4 714 043	3 000 276	1 471 941

Zdroj: MŠMT 2014e, vlastní zpracování

3.2.3 Podpora mezinárodní spolupráce ve VaVal

Mezinárodní spolupráce ve VaVal probíhá v rámci nespočtu programů, které můžeme najít na stránkách MŠMT. Tato podpora je založena na evropské spolupráci mezi státy, které kupříkladu mohou být členy určitého sdružení, působící již několik desítek let. Spolupráce probíhá prostřednictvím všech odvětví výzkumu, a proto je v současné době k dispozici takové množství mezinárodních programů, mezi které například patří program EMRP (7AX), EUPRO II (LE), EUREKA CZ (LF), EUROSTARS (7D), GESHER/MOST (LJ) a další (MŠMT, 2014f).

⁷ „Pro stanovení výše podpory na RVO byly bodová hodnota výsledků dosažených Univerzitou Palackého v Olomouci a celková bodová hodnota výsledků dosažených všemi výzkumnými organizacemi schválené Radou sníženy o bodovou hodnotu výsledků, které byly na žádost Univerzity Palackého v Olomouci odstraněny z rejstříku informací o výsledcích výzkumu, experimentálního vývoje a inovací po datu 2. ledna 2013“ MŠMT (2014d)

3.2.4 Specifický vysokoškolský výzkum

Podpora na specifický vysokoškolský výzkum je poskytována z veřejných prostředků vždy na daný rok v různé výši, která se odvíjí od bodového hodnocení, které jsme už detailněji rozebrali v úvodu této kapitoly. V současném roce 2014 je díky nejvyššímu bodovému ohodnocení největším čerpatelem UK, které připadlo 307 395 tis. Kč, po ní se umístila s částkou 137 297 tis. Kč MU a třetím největším čerpatelem se stalo ČVUT s 120 805 tis. Kč. Celková částka na specifický výzkum v roce 2014 činí 1 165 308 tis. Kč (Tabulka 3.5). Pozoruhodný je fakt, že zde zmiňované VŠ dosáhly nejvyšší finanční podpory v roce 2013. Celkové množství financí určených na specifický vysokoškolský výzkum v čase roste a v posledních dvou letech se pohybují ve stejném celkovém objemu (MŠMT, 2014g).

V porovnání s podporou na RVO můžeme zaznamenat, že se na druhou příčku v objemu financí dostala MU a předběhla tím tak ČVUT v Praze. Pokud bychom se rozhodli srovnat podporu RVO a specifického vysokoškolského výzkumu, je na první pohled patrné, že podpora RVO je mnohonásobně více dotovaná, což ovšem souvisí i s faktem, že jsou do hodnocení zařazené i instituce jiného zřízení, než pouze VŠ. Nutno ovšem podotknout, srovnání dílčích částek jednotlivých univerzit, opět dokazuje, investování vyššího objemu financí do podpory na RVO.

Tabulka 3.5: Podpora na specifický VŠ výzkum v letech 2010 - 2014

Vysoká škola	Podpora v tis. Kč				
	2014	2013	2012	2011	2010
Univerzita Karlova v Praze	307 395	309 118	291 156	272 515	300 002
Masarykova univerzita	137 297	135 146	127 593	116 167	106 687
České vysoké učení technické v Praze	120 805	121 470	111 532	105 399	103 980
Vysoké učení technické v Brně	88 835	88 932	82 796	76 897	71 417
Univerzita Palackého v Olomouci	87 097	87 213	72 725	61 049	58 117
a další...					
CELKEM	1 165 308	1 165 308	1 055 662	941 698	937 603

Zdroj: MŠMT 2014g, vlastní zpracování

3.3 Grantová agentura ČR

Agentura založená roku 1993 „*Je nezávislou státní institucí podporující základní vědecký výzkum v České republice. V rámci vyhlášených programů poskytuje finanční podporu na vědecké projekty jak pro erudované vědce a týmy, tak pro mladé a začínající vědecké pracovníky. Dále financuje bilaterální projekty a projekty řešené v rámci evropských mezinárodních programů*“. (GA ČR, 2014) Hospodaří z prostředky přidělenými ze státního rozpočtu a v souvislosti se svým působením poskytuje žadatelům grantovou podporu na:

- *standardní grantové projekty*
- *juniorské granty*
- *mezinárodní grantové projekty (bilaterálních)*
- *mezinárodní grantové projekty „LA granty“ hodnocené s využitím principu „Lead Agency“*
- *projekty na podporu excelence v základním výzkumu*
- *EUROCORES (účast na mezinárodních programech)*

s délkou řešení 2-7 let, podle typu projektu.

Mimo jiné také každoročně uděluje Cenu předsedy GA za nejlepší projekty v oblasti základního výzkumu, navrhuje a vyjadřuje se k jednotlivým grantovým programům a zhodnocuje působení a situaci samotné GA ČR.

Jak GA ČR uvádí ve výroční zprávě: „v roce 2011 GA přijala celkem 2 979 návrhů projektů s předpokládaným počátkem řešení v roce 2012: 2 086 standardních projektů, 670 postdoktorských projektů, 74 mezinárodních projektů a 149 projektů na podporu excelence v základním výzkumu. Celkový počet grantových projektů, které ve veřejných soutěžích uspěly a jimž byla počínaje rokem 2012 přidělena podpora, byl 657, z toho 459 standardních projektů, 162 postdoktorských projektů, 11 mezinárodních projektů a 25 projektů na podporu excelence v základním výzkumu“ (GAČR, 2012, s. 13). Nejvíce účelových výdajů připadlo na standardní projekty a to 2 202 983 tis. Kč, nutno ovšem podotknout, že tvořili největší zastoupení v uskutečněných projektech, 310 575 tis. Kč pak připadlo na podporu excelence a třetí nejvíce finančně zastoupenou položkou, se staly výdaje na výzkumnou část postdoktorských projektů ve výši 248 936 tis. Kč (GAČR, 2012).

3.4 Technologická agentura ČR

Technologická agentura ČR (dále jen TA ČR) je agenturou založenou v roce 2009 jako instituce zajišťující státní podporu aplikovaného výzkumu a vývoje. Podporuje, realizuje, kontroluje a poskytuje podporu pro projekty zabývající se aplikovaným výzkumem a vývojem a snaží se o skloubení činnosti výzkumných institucí s podniky. V souvislosti se svou činností také připravuje a realizuje vlastní programy, jimiž je:

- *Program Alfa* (podpora aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje v oblasti progresivních technologií, systému a materiálu a zaměřuje se na ochranu a tvorbu životního prostředí),
- *Beta* (VaVaI pro potřeby státní správy),
- *Gama* (podpora ověření výsledků aplikovaného VaV z hlediska uplatnění),
- *Delta* (podpora spolupráce ve VaV),
- *Epsilon* (zlepšení pozice českého i evropského průmyslu, díky podpoře aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje),
- *Omega* (programy na podporu VaV s vysokým potenciálem) a

- *Centra kompetence* (podpora vzniku a činnosti VaVaI).

TA ČR pro rok 2014 hospodaří s rozpočtem kolem 2,962 miliard Kč, z toho 2, 864 mld. Kč poskytne formou dotací jiným subjektům (TA ČR, 2013).

Program Alfa je aplikován po dobu let 2011-2019 prostřednictvím veřejných soutěží, kdy k roku 2014 je vyhlášena již čtvrtá veřejná soutěž v pořadí pro projekty s délkou realizace 24-72 měsíců. Celková finanční alokace za období devíti let tvořena výdaji ze SR a neveřejných zdrojů se očekává ve výši 14368,212 mil. Kč (TA ČR, 2013b).

Program Beta, program pro potřeby VaVaI státní správy, je stanoven s délkou trvání v letech 2012-2016 a je určen pro projekty na dobu 6-36 měsíců. Celkový rozpočet programu je stanoven na 640 mil. Kč financované pouze ze SR v celkovém pětiletém období (TA ČR, 2013c).

Program Gama pro období let 2014 – 2019 má rozpočet stanovený na celkovém výdaji 2 770 mil. Kč na období šesti let. Jedná se o výdaje tvořené 1 798 mil. Kč ze SR a částkou 972 mil. Kč z neveřejných zdrojů (TA ČR, 2013d).

Programem Delta se rozumí spolupráce v rámci programů TA ČR, ale i v rámci zahraničních technologických a inovačních agentur. Délka je stanovena na šest let tzn. mezi roky 2014 – 2019. Výše podpory, pro šestiletý Program Delta, je zveřejněna ve výši 1 039,2 mil. Kč, kdy 768,8 mil. Kč bude financováno ze SR a 270,4 mil. Kč z neveřejných zdrojů (TA ČR, 2013e).

Program Epsilon byl zaveden s cílem podpořit projekty, jejichž výsledky mají vysoký potenciál a dokáží se tak rychle uplatnit v nových produktech, službách apod. s délkou řešení projektů maximálně 48 měsíců. Program bude plně fungovat v letech 2015 – 2025 a alokováno v něm bude až 16 150 mil. Kč. Částka 9 690 mil. Kč bude financována ze SR a zbylých 6 460 mil. Kč z neveřejných zdrojů (TA ČR, 2013f).

Program Omega je program na podporu VaV s vysokým potenciálem, který by měl zajistit zvýšení konkurenceschopnosti státu a zlepšení socio-ekonomického života občanů ČR. Program by měl fungovat v letech 2012 – 2017, kdy projekty zařazené do tohoto programu mohou být nanejvýš dvouleté. 386,4 mil. Kč činí celkový rozpočet stanovený na šest let, kdy 309 mil. Kč případně ze SR a z neveřejných zdrojů (nebo z dalších veřejných) pouze 77,4 mil. Kč (TA ČR, 2013g).

Posledním programem v kompetenci TA ČR jsou Centra kompetence. Jedná se o podporu vzniku a činnosti center pro VaVaI s vysokým potenciálem, zajišťující růst

konkurenceschopnosti ČR. Odhadované trvání programu je stanoveno na léta 2012 – 2019 a celkové výdaje dosáhnout výše 9 000 mil. Kč za osmileté období. Příspěvky ze SR dosáhnout výše 6 297 mil. Kč a prostředky z neveřejných zdrojů 2 703 mil. Kč (TA ČR, 2013h).

Mimo jiné, další hlavní činností TA ČR je podporování mezinárodní spolupráce s jinými agenturami ze zahraničí. Doposud bylo podepsáno již několik dohod s partnerskými agenturami, mezi které patří např. Japonská agentura NEDO, Národní vědecká rada Čínské republiky apod. a rozvoj partnerských vztahů v rámci Evropské sítě inovačních agentur TAFTIE taky není opomenuto (TA ČR, 2014).

3.5 Strukturální fondy EU

Strukturální fondy EU slouží k tomu, aby poskytovaly finanční prostředky k podpoře hospodářského růstu, odstranění sociálních bariér a zvyšování vzdělanosti v jednotlivých členských zemích EU. Tyto finance jsou pak poskytovány v jednotlivých výzvách za každý OP, které jsou vyhlašovány na určité časové období s přesně definovaným cílem. V našem případě se zaměříme na finanční pomoc poskytovanou v rámci VaVaI ze strukturálních fondů z různých operačních programů.

3.5.1 Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)

Tento operační program je program v kompetenci MŠMT, vyhlášený na programovací období 2014 – 2020 s cílem *„příspěk k posunu České republiky směrem k ekonomice založené na vzdělané, motivované a kreativní pracovní síle, na produkci kvalitních výsledků výzkumu a jejich využití pro zvýšení konkurenceschopnosti ČR“* MŠMT (2014h).

OP VVV je zcela v souladu se Strategií Evropa 2020 a jeho klíčový princip zní: *„rozvoj lidských zdrojů pro znalostní ekonomiku v sociálně soudržné společnosti“* (MŠMT, 2014h).

V dokumentu OP VVV, který je k dostání na stránkách MŠMT, je podrobně rozebrána strategie jak chce tento OP dosáhnout splnění jednoho ze tří priorit Strategie Evropa 2020 a to *Inteligentního růstu*. V souvislosti s působením tohoto OP jsou stanoveny intervence, které budou fungovat v následující podobě:

- *Podporu rovnosti a kvality ve vzdělávání.*
- *Rozvoj lepších kompetencí pro trh práce.*

- *Posílení kapacit pro kvalitní výzkum a jeho přínos pro společnost.*

OP VVV není pouze reakcí na Strategii Evropa 2020, ale odráží taktéž cíle jednotlivých národních i evropských strategických dokumentů, které jsou v souvislosti s VaVaI shrnuty v následující Tabulce 3.3.

Tabulka 3.6: Doporučení strategických dokumentů v oblasti výzkumu

Strategické dokumenty	Doporučení v oblasti VaVaI
Evropa 2020 Cíl EU	<ul style="list-style-type: none"> • Dosáhnout cíle investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP.
Národní cíl ČR	<ul style="list-style-type: none"> • Veřejné výdaje na výzkum, vývoj a inovace (VaVaI) 1 % HDP (2020).
Specifická doporučení Rady 2013	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit podíl financování výzkumných institucí vázaného na výsledky.
NPR (Národní program reforem ČR)	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj podmínek pro excelentní výzkum. • Rozvoj spolupráce mezi podnikovou sférou a výzkumnými institucemi. • Rozvoj spolupráce mezi podnikovou sférou a výzkumnými institucemi. • Pokračovat v přípravě nové metodiky hodnocení a financování VaVaI.
SMK	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvořit podmínky pro rozvoj excelentního výzkumu, mj. • Dlouhodobá podpora špičkových infrastruktur (materiální i personální) • směřující k udržení kroku s předními světovými pracovišti. • Zefektivnění systému doktorského studia. • Zvyšování odborné kvalifikace lidí v oblasti manažerského řízení • výzkumných organizací. • Vytvoření podmínek pro příchod špičkových zahraničních výzkumníků. • Zvýšit vzájemnou informovanost a motivaci pro spolupráci mezi • podnikovým a výzkumným a vývojovým (VaV) sektorem.
Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014-2020	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj univerzit a výzkumných institucí. • Podpora transferu znalostí mezi výzkumným a podnikatelským sektorem.
Další vybrané dokumenty naplňované operačním programem	<ul style="list-style-type: none"> • Národní politika VaVaI, Národní inovační strategie, připravovaná Strategie inteligentní specializace (S3).

Zdroj: MŠMT 2014ch, vlastní zpracování

Konkrétní finanční alokace OP VVV nejsou doposud určeny, ale procentuální rozmezí v rámci jednotlivých fondů jsou už stanoveny. Financování z OP VVV bude probíhat ve třech prioritních osách (PO):

1. *Posilování kapacit pro kvalitní výzkum*
2. *Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj*
3. *Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání*
4. *Technická pomoc*

Kdy PO 1 bude financována z fondu Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), PO 2 z Evropského sociálního fondu (ESF) a ERDF a PO 3 z ESF. V seznamu poslední PO je Technická pomoc financována z fondu ERDF.

V dokumentu se můžeme taktéž dočíst o příkladech aktivit, které by měly být z OP financovány nebo o konkrétních výstupech, které by měly s pomocí OP VVV vzniknout. Výzvy k tomuto OP zatím nejsou stanoveny (MŠMT, 2014ch).

3.5.2 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI)

Tento OP, v kompetenci MŠMT, byl aktuální pro období 2007-2013 a jeho globálním cílem bylo „*posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR, který přispěje k růstu, konkurenceschopnosti a k vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst tak, aby se regiony ČR staly významnými místy koncentrace těchto aktivit v Evropě*“ OP VaVpI (2012). Z tohoto OP mohla ČR čerpat v rámci všech regionů, mimo region hlavního města Prahy, který nespadal do cíle Konvergence, cíle Politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU pro období 2007-2013. Program VaVpI měl své čtyři specifické cíle, kdy každému odpovídala jedna prioritní osa se zaměřením na:

- *Evropská centra excellence.*
- *Regionální VaV centra.*
- *Komerencializace a popularizace VaV.*
- *Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem*

a poslední pátá prioritní osa, spadající pouze pod hlavní globální cíl, Technická pomoc.

Jak již bylo v úvodu řečeno, poskytnutí finančních dotací fungovalo prostřednictvím výzev, které byly v průběhu let 2007 až 2013 vyhlašovány. Nejvíce zastoupenou PO z hlediska vyhlašování výzev se stala prioritní osa 3: Komerencializace a popularizace VaV

s počtem sedmi výzev (OP VaVpI, 2014). Celková finanční alokace na tento OP byla stanovena ve výši 2,1 mld. EUR (MŠMT, 2011c).

3.6 OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Dalším OP na léta 2007 - 2013, který úzce souvisí a je v kompetenci MŠMT je OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále jen OP VK). Tento OP je spíše zaměřen na rozvoj vzdělávání ve všech stupních školní docházky, ovšem s VaV na VŠ je propojen prostřednictvím *Prioritní osy Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj*, která je jednou z následujících pěti prioritních os OP VK:

- *Prioritní osa č. 1: Počáteční vzdělávání.*
- *Prioritní osa č. 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj.*
- *Prioritní osa č. 3: Další vzdělávání.*
- *Prioritní osa č. 4 (a, b): Systémový rámec celoživotního učení.*
- *Prioritní osa č. 5 (a, b): Technická pomoc.*

Globálním cílem tohoto OP se stal: „rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve VaV“ OP VK (2013). Klíčovou oblastí se tedy stala oblast lidských zdrojů a to i v sekci VaV na VŠ. Celková finanční alokace se plánovala ve výši 2,15 mld EUR, kdy zdroje EU tvoří 85 % této částky, čili 1,83 mld EUR. Pokud bychom tuto sumu rozdělili do jednotlivých prioritních os tohoto programu, zjistili bychom, že největší finanční alokace připadá na již zmiňovanou prioritní osu *Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj* a to ve výši 34% (OP VK, 2013b).

3.7 Horizont 2020

Horizont 2020 je rámcový program pro výzkum a inovace (dále jen H2020) pro období let 2014 – 2020. Jedná se o nástroj, který bude financovat výzkum, vývoj a inovace na evropské úrovni. EU vyhláší rámcové programy na podporu výzkumu již od roku 1980 a H2020 bude nejaktuálnější a nejpropracovanějším programem, který bude navazovat na 7. rámcový program, s větším důrazem na inovace. Mimo jiné do sebe tento program absorbuje i

dřívější Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP) a Evropský inovační a technologický institut (EIT).

Program H2020 je určen zejména výzkumným pracovníkům na univerzitách, výzkumných ústavech či průmyslových firmách, anebo pro nevládní a neziskové organizace, firmy a podniky, občanské sdružení apod. Především jejich iniciativou musí být rozvoj a podpora VaVaI v daném subjektu.

Předpokládané tři hlavní priority Programu H2020 jsou:

- *Vynikající věda,*
- *Vedoucí postavení průmyslu a*
- *Společenské výzvy.*

Jak se uvádí v příručce Horizont 2020 Kolektivu autorů Národního informačního centra, TC AV ČR (2013, s. 6), obsahem první priority Vynikající vědy je: „*excelentní výzkum, lidské zdroje, nové technologie a špičkové evropské výzkumné infrastruktury*“. Dále se tato priorita člení na čtyři velké oblasti, zahrnující *Evropskou výzkumnou radu (ERC), Budoucí a vznikající technologie (FET), Marie Skłodowska-Curie akce (MSCA) a Evropské výzkumné infrastruktury (včetně e-infrastruktur)*.

Vizí druhé priority je zvýšit konkurenceschopnost evropského průmyslu, se zaměřením na financování výzkumu v průmyslu i v malých a středních podnicích, a zaměřit se tak na průlomové technologie. Tato oblast podpory se bude dále specifikovat na *Průlomové a průmyslové technologie, Přístup k rizikovému financování a na Inovace v MSP* (tzn. Malých a středních podnicích).

Poslední, třetí priorita, Společenské výzvy, je prioritou se zaměřením na výzkum v oblasti společenských problémů, které trápí EU. V rámci této priority je členění, na dílčí oblasti zaměření, nejobsáhlejší. Radíme zde oblasti: „*Zdraví, demografické změny a životní pohoda (wellbeing); Potravinové zabezpečení, udržitelné zemědělství, mořský výzkum a bioekonomika; Bezpečné, čisté a účinné energie; Inteligentní, ekologická a integrovaná doprava; Klimatická změna a účinné využívání zdrojů a surovin; Evropa v měnícím se světě: inkluzivní, inovativní a reflektivní společnosti a Bezpečné společnosti: ochrana svobody a bezpečnost Evropy a jejích občanů*“ Kolektiv autorů Národního informačního centra, TC AV ČR (2013, s. 20).

V souvislosti s rozpočtem H2020 se počítá s částkou 70,2 mld. EUR, kdy se tento obnos peněz rozdělí mezi jednotlivé priority tak, že Vynikající věda obdrží 31,73 %, Vedoucí postavení evropského průmyslu 22,09 % a Společenské výzvy 38,53 % a podpořeny budou i akce Společného výzkumného centra EK (JRC) a Evropský institut inovací a technologií (EIT) Kolektiv autorů Národního informačního centra, TC AV ČR (2013). Částky budou jednotlivým žadatelům přidělovány prostřednictvím výzev, které se v průběhu sedmiletého období budou zveřejňovat na stránkách h2020.cz.

3.8 7. Rámcový program

Jak již bylo u Programu H2020 řečeno, 7 rámcový program (dále jen 7.RP) byl předchůdcem H2020 na období 2007 – 2013. 7.RP je program pro výzkum a technologický rozvoj v zemích EU a jeho rozpočet byl stanoven na 50,5 mld. EUR. Tyto peníze byly jako v každém RP přiřazovány prostřednictvím grantů a následného hodnocení projektů, reagujících na jednotlivě vyhlášené výzvy. Do programu se mohl přihlásit jak právnické tak fyzické osoby a všechny typy organizací bez ohledu na svou velikost (Kolektiv autorů Technologického centra AV ČR, 2009).

7.RP měl dva strategické cíle, jimiž bylo:

- *Posílit vědeckou a technologickou základnu evropského průmyslu a*
- *Podnítit mezinárodní konkurenceschopnost za současné pomoci výzkumu, jenž podporuje politickou linii. (http://oei.avcr.cz/7_ramcovy_program/)*

A tyto dva strategické cíle v sobě dále integrovaly pět specifických programů (AV ČR, 2014):

- *Specifický program Spolupráce* (podpora výzkumu založeného na přeshraniční spolupráci i se zeměmi mimo EU),
- *Specifický program Myšlenky* (podpora „hraničního výzkumu“ nezávisle na přeshraniční spolupráci, oproti předchozímu specifickému programu Spolupráce),
- *Specifický program Lidé* (program zaměřený na výzkumné pracovníky, konkrétně na rozvoj jejich kariéry, schopností, dovedností, znalostí a to prostřednictvím akcí Marie Curie),

- *Specifický program Kapacity* (založeno na posilování výzkumné kapacity v zemích EU),
- *Specifický program Jaderný výzkum* (v souvislosti s programem EURATOM na podporu jaderného výzkumu a spolupráce).

Tabulka 3.4 nám již názorně prezentuje deset nejlépe umístěných účastníků v 7.RP z ČR k červenci roku 2013. Jedná se o kategorii deseti nejlépe umístěných účastníků podle počtu účasti a deseti nejlépe umístěných účastníků z hlediska souhrnné výše příspěvků EU. Jak můžeme vidět, na prvních třech příčkách v obou kategoriích se na prvním místě umístila Univerzita Karlova, druhou příčku obsadilo ČVUT v Praze a třetí MU.

Tabulka 3.7: Nejlépe umístění účastníci 7.RP z ČR

Top 10 podle počtu účastí	poř.	Top 10 podle souhrnné výše příspěvku EU
Univerzita Karlova v Praze	1.	Univerzita Karlova v Praze
České vysoké učení technické v Praze	2.	České vysoké učení technické v Praze
Masarykova univerzita	3.	Masarykova univerzita
Ústav jaderného výzkumu Řež, a.s.	4.	Vysoké učení technické v Brně
Vysoké učení technické v Brně	5.	Biologické centrum AV ČR, v.v.i.
Technologické centrum AV ČR	6.	Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s.
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	7.	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i	8.	Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s.	9.	Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.
Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.	10.	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně

Zdroj: 7RP 2013, vlastní zpracování

4 Srovnání podpory vědy a výzkumu plynoucí z EU v rámci ČR v různých programových obdobích

Poslední kapitola této bakalářské práce bude postavena na metodě komparace dvou po sobě jdoucích programových období. Bude se jednat o PO 2000 – 2006, které ovšem pro ČR platí pouze ve zkrácené podobě, na léta 2004 – 2006 a PO 2007 – 2013. Účelem této komparace tedy bude detailně se seznámit s prostředky na VaV v ČR plynoucí z EU. Už z logiky věci není příliš správné komparovat tři leté období s řádným sedmi letým, proto bude naším úkolem odhalit prostředky, jakými byly do ČR finance alokovány, popřípadě zaznamenat konkrétní finanční alokaci.

Vzhledem k tomu, že se v předchozí kapitole zmiňovalo i nové programové období do roku 2020, ke kterému ještě nebyly konkrétně zveřejněny a stanoveny veškeré potřebné dokumenty a výzvy, poskytnu vám proto tato kapitola i hrubý nástin toho, co se v souvislosti s VaV v tomto období dá očekávat.

4.1 Základní odlišnosti jednotlivých programových období v rámci VaV

Již v úvodu této kapitoly byl zmíněn jeden podstatný fakt týkající se délky jednotlivých navzájem komparovaných programových období. Tato, hned na první pohled jasná skutečnost, se může zdát jako klíčová v problematice komparace. My se ovšem od této skutečnosti odkloníme, protože ji nikterak ČR ani EU ovlivnit nemohla, ale pro úplnost komparovaných informací je nutné tento fakt uvést v Tabulce 4.1. Tato tabulka je souhrnem základních charakteristik týkajících se financování VaV ze strany EU pro jednotlivá programová období.

Podstatnou záležitostí v souvislosti s VaV je i důraz samotné EU na tuto problematiku v jednotlivých programových obdobích. Ten můžeme zaznamenat již z cílů jednotlivých strategických dokumentů a programů EU. V programovém období 2007 – 2013 můžeme již narazit na zvýšený důraz na VaV v souvislosti s konkurenceschopností ČR a podnikatelského sektoru. Byla zaznamenána skutečnost, že ČR v porovnání s ostatními zeměmi přispívá velice nízkým procentem HDP na VaV, a proto se tento trend prostřednictvím různých OP ČR snažila změnit. Konkrétně pak můžeme hovořit o OP Podnikání a inovace, OP VaVpI a OP VK, kdy v posledních dvou OP můžeme zaregistrovat i důraz na VaV v rámci vysokého

školství. Mimo jiné toto programové období nabízí podporu VaV ve dvou dalších specifických OP pouze pro region soudržnosti Hlavní města Praha.

V souvislosti s VaV jsou klíčové i rámcové programy (RP). Pokud bychom opomenuli existenci samotných OP, jednalo by se o jediný zdroj financí ze strany EU do VaV. V 7. RP byla ČR účastná z 50,5 % a z EU dokázala v rámci jednotlivých projektů vyinkasovat na příspěvcích celkem 217 mil. EUR, zatímco v předchozím 6 RP byla ČR účastná pouze ze 17,9 %, ale celková výše příspěvků EU alokovaná v tomto období v ČR není dostupná. Můžeme pouze jenom předpokládat, že se celkově pohybovala v nižších částkách, o čem může svědčit i nízké procento účasti v programu (7RP, 2013b).

Během jednotlivých PO se také změnil princip čerpání dotací z EU, jmenovitě pak můžeme hovořit o změně procentuální spoluúčasti ze strany EU anebo o čerpání z jednotlivých fondů EU a požadavcích na danou zemi.

Tabulka 4.1: Základní charakteristika dvou vybraných programových období

Základní charakteristiky	Programové období	
	2004 – 2006	2007 - 2013
Délka období	3 roky	7 let
Důraz na VaV v hlavních strategických dokumentech EU	nízký	zvýšený
Operační programy s možnou finanční alokací na VaV na VŠ	OP RLZ	OP VaVpI OP VK OP PK OP PA
Rámcové programy s možnou finanční alokací na VaV na VŠ	6 RP	7 RP

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Programové období 2004 – 2006

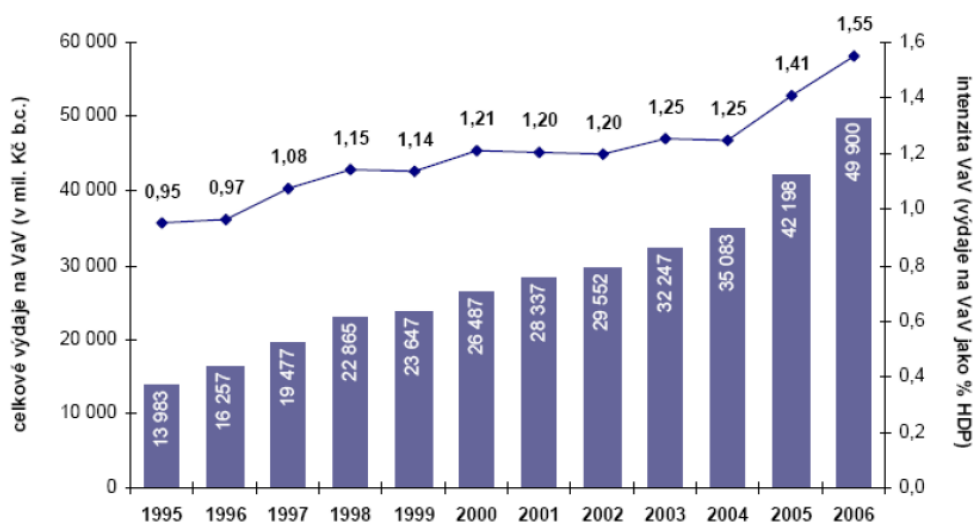
4.2.1 Stav VaV v ČR do roku 2006

První programové období, jehož mohla být ČR součástí, přineslo řadu změn a inovací do fungování financování projektů a to nejen z pohledu realizátora, ale i z pohledu samotných poskytovatelů dotací v ČR. V samotném důsledku se toto období může považovat za zkušební, protože to byla první oficiální spolupráce s EU a nikdo netušil, jak tato spolupráce

po třech letech dopadne. Podle zpětného hodnocení určitých zdrojů, ČR obstála na výbornou a to už jenom z pohledu úspěšného čerpání dotací (MMR, 2010).

Pokud bychom se konkrétně rozhodli zaměřit na výdaje uskutečněné v souvislosti s VaV, tak bychom se dopátrali faktu, že do roku 2006 neustále rostly. Hovoří o tom i procentuální podíl na HDP, který se od roku 1995 stále zvyšoval (Obrázek 4.1). Můžeme se domnívat, že určitý podíl na tom mají i výdaje z EU, které od roku 2004 byly k dispozici, každopádně konkrétní alokaci těchto finančních prostředků si rozebereme později.

Obrázek 4.1: Celkové výdaje na VaV (GERD) v ČR a jejich podíl na HDP v letech 1995 – 2006

Zdroj: OP VaVpI 2011c, str. 10

4.2.2 Charakteristika programového období 2004 - 2006

Jak je všeobecně známo, ČR přistoupila do EU v květnu roku 2004, což znamená, že vstoupila do již rozběhnutého programového období pro léta 2000 – 2006. Jednalo se o programové období, které si v souvislosti s politikou hospodářské a sociální soudržnosti stanovilo tři cíle, jednalo se o cíl:

1. Podpora rozvoje zaostávajících regionů.
2. Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací.
3. Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání.

Pouze pod první cíl spadaly všechny regiony ČR mimo region Praha, které měly možnost čerpat ze všech Strukturálních fondů, kdy pod cíl 2 a 3 se řadil pouze region Praha, který měl možnost čerpat pouze z některých Strukturálních fondů.

Pod prvním cílem byly státem stanoveny tyto operační programy:

- *OP Infrastruktura.*
- *OP Průmysl a podnikání.*
- *OP Rozvoj lidských zdrojů.*
- *OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.*
- *Společný regionální operační program.*

A jak můžeme vidět, žádný z nich nesloužil přímo na podporu VaV v ČR, a proto bude velice obtížné jednoznačně určit částky, které byly v souvislosti s VaV v tomto období alokované do ČR. Na stránkách MŠMT se však uvádí, že pro oblast školství a na vzdělání jako takové se zaměřuje *OP Rozvoj lidských zdrojů* (dále jen OP RLZ), konkrétně pak *Priorita 3 Rozvoj celoživotního učení*. Tato priorita se dále člení na opatření a zaměření na VaV nalezneme v *Opatření 3.2 Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje* (MŠMT, 2013ch). Jak uvádí zpráva o plnění tohoto OP na stránkách MŠMT, dotace z Evropského sociálního fondu ke dni 31. 8. 2012 dosáhly v rámci Opatření 3.2 výše 2,5 mil. EUR (MŠMT, 2008).

Jak je patrné z Kapitoly 3, současných forem na podporu VaV v ČR se značnou finanční spoluúčastí EU je mnoho. Nutno však podotknout, že tato skutečnost příliš neodpovídá zkrácenému období 2004 – 2006, kdy se jednak ČR teprve učila pracovat s možností čerpat finanční dotace z EU a jednak zde neexistoval žádný konkrétní OP, který by tuto možnost nabízel. Nutno však podotknout, že právě VaV se v té době věnoval 6 Rámcový program.

Podívejme se tedy, jak finanční alokace na VaV v období 2004 – 2006 vypadala. Tabulka 4.1 nám detailně uvádí výdaje jdoucí ze zahraničních zdrojů do ČR. Jak je z této tabulky patrné, ze zahraničních zdrojů se VaV v ČR začal financovat až od roku 2005, kdy už ČR byla součástí EU. Trvání zkráceného programového období můžeme vidět ve vyznačeném červeném rámečku pro období 2004 - 2006. Tabulka 4.1 mimo jiné do veřejných výdajů zahrnuje i výdaje NATO⁸ což je nutné v konečném měřítku také zohlednit. Bohužel také nemůžeme konkrétně odvodit, jaký podíl na výdajích jdoucích do vysokoškolského sektoru je

⁸ Severoatlantická aliance.

tvořen veřejnými zdroji ze zahraničí, jelikož zdroje těchto výdajů tvoří jak podnikatelský sektor, tak veřejný. Velice pozoruhodná je taktéž finanční alokace do podnikatelského sektoru, jelikož je nejvíce finančně zastoupena a po celé toto tří leté období značně převyšuje zdroje jdoucí do vysokoškolského sektoru a při výhledu až do roku 2008 tomu bohužel nebylo jinak.

Tabulka 4.2: Celkové výdaje na VaV v ČR financované ze zahraničních zdrojů

	mil. Kč - běžné ceny								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Celkem	833	627	802	1 473	1 297	1 669	1 529	2 209	2 893
Podnikatelské	1 007	818	1 284	1 929
Veřejné (EU, NATO, atd.)	662	711	810	884
Ostatní nebo nespecifikováno	115	80
podle sektorů užití									
Podnikatelský	574	321	423	1 073	859	1 218	864	1 430	2 143
Vládní	124	183	222	233	241	250	295	343	334
Vysokoškolský	132	122	155	163	194	191	354	411	394
Soukromý neziskový	4	1	1	3	3	11	16	25	22

Zdroj: ČSÚ 2010, s. 28

Jak můžeme v Tabulce 4.2 vidět, veřejné zahraniční zdroje, financující český VaV, se datují až od roku 2005. Proto si zde uvedeme novou tabulku, ve které si už konkrétně vyčíslíme podíl veřejných zahraničních zdrojů na výzkumu ve vysokoškolském sektoru (Tabulka 4.3).

Z novějších dat, sestavených až do roku 2011, můžeme vysledovat nárůst částek ze zahraničních veřejných zdrojů z roku 2005 a 2006. Ty jsou oproti částkám z Tabulky 4.2 vyšší. Důvodem může být jednak různá metoda sčítání anebo pozdější doložení klíčových informací. My proto v naší komparaci budeme vycházet z těchto novějších dat.

Jak můžeme zaregistrovat v Tabulce 4.3, klíčovými údaji pro nás představují vysokoškolské výdaje celkem, tvořené jak z domácích, tak zahraničních veřejných zdrojů a vysokoškolské výdaje z domácích veřejných zdrojů. Tyto dvě pro nás podstatné položky jsme navzájem od sebe odečetli a zjistili celkovou částku vynaloženou na VaV ve vysokoškolském sektoru z veřejných zahraničních zdrojů.

Tabulka 4.3: Celkové veřejné výdaje zahraničních zdrojů na VaV ve vysokoškolském sektoru

v mil. Kč – běžné ceny

	Roky						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Výdaje z domácích a zahraničních veřejných zdrojů za VaV uskutečněný v ČR							
Podle zdrojů financování							
Domácí (státní rozpočet ČR)	17 248	19 445	22 362	22 342	24 301	23 539	26 179
Zahraniční (zdroje z EU aj.)	666	721	925	964	1 305	2 216	6 093
Podle sektorů užití (provádění)							
Vysokoškolský celkem	6 523	7 499	8 793	8 647	9 501	10 097	14 583
Výdaje z domácích veřejných zdrojů za VaV uskutečněný v ČR							
Vysokoškolský celkem	6 341	7 166	8 387	8 256	9 076	9 216	10 947
Rozdíl celkových výdajů domácích a zahraničních veřejných zdrojů a výdajů domácích veřejných zdrojů na VaV uskutečněný ve vysokoškolském sektoru							
Celkové výdaje veřejných zahraničních zdrojů ve Vysokoškolském sektoru (vlastní dopočet)	182	333	406	391	425	881	3 636

Zdroj: Úřad vlády České republiky, Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2012

První zkrácené programové období je opět vyznačeno červeně a ze všech následujících let je VŠ VaV v letech 2005 a 2006 z veřejných zahraničních zdrojů financován nejméně.

Pokud bychom zpětně hodnotili veškeré čerpání ze strukturálních fondů EU, mohli bychom ho považovat za úspěšné, protože k roku 2010 se podařilo vyčerpat 99,54 % veškeré částky stanovené EU pro ČR na období 2004 – 2006, která činila 1 692 594,7 tis. EUR (MFČR, 2010b).

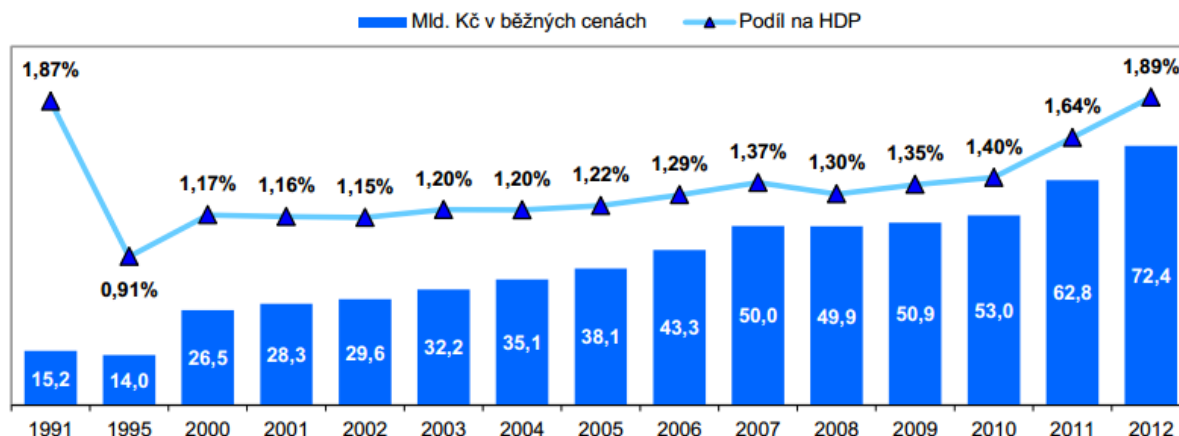
4.3 Programové období 2007 – 2013

4.3.1 Stav VaV v ČR k roku 2007 s výhledem do budoucna

Jak můžeme z Obrázku 4.2 zaznamenat, rostoucí trend zvyšujících se výdajů na VaV pokračuje i s novým programovým obdobím, ovšem ne tak, jak by se dalo v porovnání s ostatními zeměmi očekávat. Ke konci prvního PO celkové výdaje na VaV v ČR dosahovaly pouze 1,29% HDP, což je v porovnání s tehdejší průměrem EU (1,84 % HDP) znatelně méně (ČSÚ, 2014d). Ovšem s příchodem nového PO 2007 – 2013 tyto celkové výdaje rostly a

největší nárůsty následovaly roce 2011 a 2012, kdy celkové výdaje dosahovaly 1,64 % a 1,89 % HDP.

Obrázek 4.2: Celkové výdaje za VaV provedený v ČR (GERD), 1991, 1995, 2000-2012

Zdroj: Úřad vlády České republiky, Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2012, s.27

Jak dokládá článek na stránkách ČSÚ výdaje na VaV v ČR jsou nejvyšší od samotného vzniku. V roce 2012 tyto výdaje dosáhly 72,4 mld. Kč a v porovnání např. se Slovenskem je tato suma šestkrát větší. Nejvýznamnějším zdrojem, co se financování týče, se v roce 2012 stal veřejný domácí sektor a největší část těchto financí směřovala do VVŠ. Velice nepříznivý stav je pak zaznamenán ve financování VaV na VŠ ze soukromých domácích zdrojů, zde můžeme tento podíl považovat pouze za procentní. Největší podíl výdajů na VaV byl alokovan v podnikatelském sektoru (54 %) a s touto hodnotou se ČR řadí mezi státy s největší alokací finančních prostředků do VaV v podnikatelském sektoru v EU (ČSÚ, 2013b).

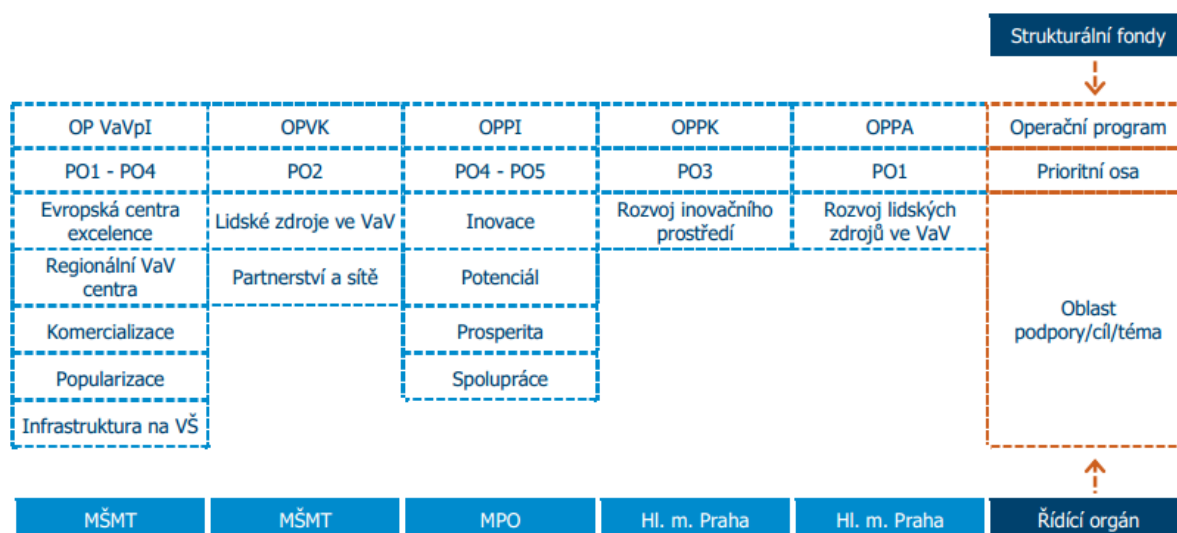
Jak již bylo řečeno, na konci prvního Programového období 2004 – 2006 celkové výdaje na VaV nedosahovaly optimálních výsledků a možná proto, se ČR rozhodla věnovat VaV jeden zcela samostatný OP a minimálně do dalších čtyř ho zahrnutou aspoň částečně. Tyto pohledy se samozřejmě mohou lišit z hlediska nahlížení na sektory uplatnění, ovšem z nezaujatého pohledu tomu tak skutečně je a názorné vysvětlení můžeme najít v Tabulce 4.4.

4.3.2 Charakteristika programového období 2007 - 2013

Toto programové období klade už větší důraz na VaV, o kterém nás může přesvědčit i fakt, že je mu zcela věnován i jeden z osmi tematických OP pro období 2007 – 2013 a to OP VaVpI a konkrétně rozvoji lidského kapitálu ve VaV na VŠ se věnoval OP VK. Na rozdíl od

předešlého programového období, je toto období už v úplné délce a rozsahu schopno nabídnout veškeré výhody, jež mohla ČR jenom využít. Dále se tu také nabízí možnost podporovat VaV prostřednictvím 7 RP. Zvláštní skupinu žadatelů pak tvoří Hl. město Praha, která jako jediný region soudržnosti nemůže čerpat z cíle Konvergence a proto pro něj byly vyčleněny dva speciální OP pod cílem Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a tím je OP Praha Konkurenceschopnost (dále jen OP PK) a OP Praha Adaptabilita (dále jen OP PA). Tabulka 4.4 nám již blíže pomůže vysvětlit strukturu OP podporujících VaVaI v PO 2007 – 2013. Jak je na první pohled patrné, OP VaVpI a OP VK zastřešuje MŠMT, zatímco OP Podnikání a inovace (dále jen OP PI) se vyskytuje pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) a je určen především pro rozvoj VaV v podnicích.

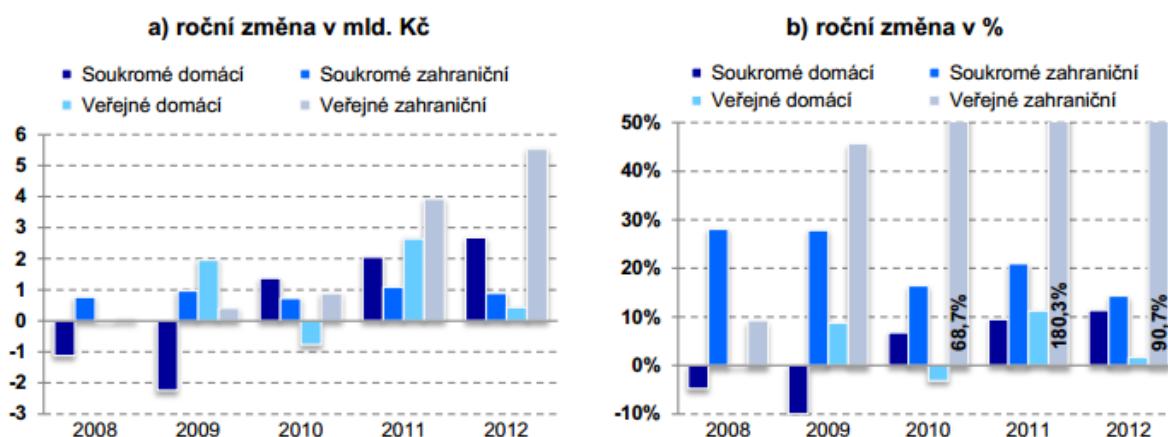
Tabulka 4.4: Operační programy podporující VaVaI a jejich struktura (období 2007–2013)

Zdroj: ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, Rada pro výzkum, vývoj a inovace. 2013, s.146

Jak jsme se již v dřívějších kapitolách přesvědčili, v tomto programovém období rapidně narostly veřejné výdaje ze zahraničí. Konkrétně se na tyto změny můžeme podívat v Grafu 4.3, který zaznamenal změny v období mezi lety 2008 – 2012. Prozatímnní největší procentuální změnu zahraničních veřejných výdajů zaznamenal rok 2011 a to se změnou 180,3 % oproti roku předešlému. Poměrně zajímavý je i fakt, že zahraniční soukromé zdroje v čase víceméně stagnují, zatímco soukromé domácí v letech 2010 – 2012 postupně rostly.

Graf 4.1: Meziroční změny ve zdrojích financování VaV v ČR, 2008 - 2012 (mld. Kč, %)

Zdroj: Úřad vlády České republiky, Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2012, s.28

4.3.3 Stav čerpání ze strukturálních fondů EU

Jak uvádí zpráva o průběžném čerpání ze strukturálních fondů EU k prvnímu čtvrtletí roku 2014, celková finanční alokace na léta 2007 – 2013 je stanovena na 697,6 mld. Kč a doposud bylo proplaceno pouze 398,1 mld. Kč z celkové stanovené částky. Pokud bychom se podívali na jednotlivé OP, které mají ve své kompetenci VaV na VŠ stav by vypadal následovně.

OP VaVpI na tom je ze všech OP, co se proplácení financí týče, úplně nejhůře, protože doposud z celkové finanční alokace ve výši 55,3 mld. Kč bylo proplaceno 21,6 mld. Kč, což představuje pouze 39,1% z celkové alokace pro tento OP. Celkem bylo do tohoto okamžiku schváleno 176 Rozhodnutí o poskytnutí dotace o celkové částce 49,4 mld. Kč představující 89,3% celkového vyhraněného objemu.

Z OP VK je pro VaV stanoveno dohromady 22,5 % z celkové částky určené na tento program. Konkrétně se jedná o oblast podpory 2.3 Lidské zdroje ve V&V zastoupené 15,6 % a představující 7,4 mld. Kč a oblastí podpory 2.4 Partnerství a sítě s 6,9 % představující 3,3 mld. Kč. K prvnímu čtvrtletí roku 2014 je z oblasti podpory 2.3 proplaceno pouze 37 % a z oblasti podpory 2.4 47,1 % stanovené částky.

K OP PK je v rámci oblasti podpory 3.1 Rozvoj inovačního prostředí a partnerství mezi základnou výzkumu a vývoje a praxí vyčleněno 25,5 % (1,6 mld. Kč) z celkové alokované částky na OP a doposud bylo proplaceno 68,8 %. Na OP PA bylo v souvislosti s oblastí podpory 1.1. Podpora rozvoje znalostní ekonomiky vyčleněno 35,9 % (1,1 mld. Kč) z celkové částky na OP, ale pouze 74 % této částky bylo doposud proplaceno (MMR, 2014).

4.4 Komparace dvou programových období a výhled do budoucího programového období

Jak už se v úvodu této kapitoly naznačilo, není podstatou této komparace srovnávat nesrovnatelné, čili délku jednotlivých období a tím i celkové alokované částky, které z podstaty věci jsou úměrné délce programového období.

Zásadní odlišností v jednotlivých programových obdobích bychom mohli považovat přístup k VaV a tím i stanovené formy podpory. Jak bylo patrné v prvním programovém období, forem na přímou podporu VaV na VŠ skutečně nebylo mnoho a pokud by nebylo 6 RP přímá podpora ze strany EU na VaV by nebyla žádná.

Oproti prvnímu programovému období, Programové období 2007 – 2013 stanovilo zásadní rozdíly v množství podpor ze strany EU na VaV. Jak již bylo řečeno, jednalo se o jeden speciální OP a tři další, v rámci kterých mohly vysoké školy dotovat svůj VaV. Vzhledem k množství forem podpor na VaV je logické, že v souvislosti s Programovým obdobím 2007 – 2013 bude i celková finanční alokace ze strany EU vyšší. Nutno pak podotknout, že se tento postoj k rozvoji VaV v EU vyplatil, protože v roce 2012 celkové výdaje na VaV v ČR byly nejvyšší od založení republiky a nemalý podíl na tom mají i veřejné zahraniční zdroje, konkrétně zdroje z EU.

Jediným problémem na straně Programového období 2007 – 2013 můžeme považovat dočerpávání finančních dotací ze strukturálních fondů, protože v porovnání s prvním Programovým obdobím 2004 – 2006 toto čerpání značně zaostává a v současné době se musejí vyhlašovat dodatečné výzvy k těmto starým operačním programům, aby se vůbec dokázala celková finanční alokace dočerpat a ČR tak nebyla na dotacích ztratná.

Kompletní souhrn možných čerpatelných částek z EU, v rámci OP zaměřených na VaV na vysokých školách, shrnuje Tabulka 4.5. Jedná se o částky přímo určené na oblast VaV v ČR ovšem s možností čerpání ne jenom pro VŠ. Konkrétně tak můžeme hovořit o operačních programech Programového období 2007 - 2013, o kterých víme, že největšími příjemci dotací jsou právě VŠ, ale zároveň z těchto operačních programů mohou čerpat i jiné subjekty, což v konečném hodnocení musíme zohlednit. Pouze dotace z Programového období 2004 – 2006 z OP RLZ, můžeme považovat jako za přímo určené terciárnímu sektoru.

Tabulka 4.5: Souhrn částek plynoucích z EU v rámci OP se zaměřením na VaV na VŠ

Operační programy	Programové období	
	2004 - 2006	2007 - 2013
OP RLZ (Opatření 3.2)	2,5 mil. EUR ⁹ (= 68,6 mil. Kč)	-
OP VaVpI	-	55,3 mld. Kč
OP VK (Oblast podpory 2.3 a 2.4)	-	10,7 mld. Kč
OP PK (Oblast podpory 3.1)	-	1,6 mld. Kč
OP PA (Oblast podpory 1.1)	-	1,1 mld. Kč
CELKEM	68,6 mil Kč	68,7 mld. Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Dále si připomene fakt, že čerpání prostřednictvím OP není jediné možné řešení jak financovat VaV. Nesmíme opomenout již dříve zmiňované rámcové programy a neustále se zvyšující podíl na účasti, o kterém se předpokládá, že se v prostřednictvím současného rámcového programu Horizont 2020 ještě znásobí.

Do budoucna se pak také očekává udržení velice úspěšné výše celkových výdajů na VaV tvořících 1,9 % HDP ČR. Tento trend se plánuje udržet prostřednictvím výzev operačního programu určeného přímo na VaV s názvem OP VVV a již zmiňovaného rámcového programu Horizont 2020 a dalších.

⁹ Přepočteno aktuálním kurzem ČNB k 5.5.2014: 1 EURO = 27,435 Kč

5 Závěr

Hlavním cílem této práce bylo se zaměřit na formy a konkrétní finanční příspěvky na podporu vědy a výzkumu EU v rámci vysokoškolského vzdělávání, alokovanou na území ČR ve dvou po sobě jdoucích obdobích. Jak se můžeme výše přesvědčit, tohoto cíle bylo dosaženo. Došlo k odhalení hlavních forem podpor, kterými se EU může podílet na financování VaV na VŠ. Problém ovšem nastal tehdy, když se tato práce pokoušela konkrétně uvést finanční alokaci z jednotlivých forem podpor čerpaných přímo vysokými školami. Zjistilo se, že detailní informace o čerpání dotací z EU nejsou příliš k dostání, a proto tato práce od konkrétních údajů musela opustit.

V úvodu této práce se rozebíraly myšlenky založené na vyřknutém názoru bývalého ministra školství ČR. Jednalo se o tezi založenou na znalostech tehdejší ekonomické situace a vzdělávacího systému této země. Můžeme se domnívat, že tehdejší ministr školství, bral v úvahu veškerá fakta, ovlivňující daný sektor, a proto si po zpracování této práce dovolím s jeho názorem souhlasit. Pokud bychom se na danou problematiku podívali z pohledu demografického, zjistili bychom, že se počet studentů v posledních dvou letech postupně snižuje. Což jistě z pohledu ekonomického pro vysoké školy znamená snížení přidělených financí ze státního rozpočtu, které teď momentálně budou daným školám scházet. Dalším problémem současného dění je přesycení absolventů určitého zaměření, kteří mají velké potíže s uplatněním na trhu práce, což může vyvíjet určitý tlak na VŠ, jak se s tímto problémem dokáží vypořádat. A v konečném důsledku nesmíme opomenout skutečnost, která úzce souvisí s terciárním vzděláváním, a tím je problematika výzkum a vývoj na VŠ.

V první řádné kapitole jsme se tedy seznámili s principem financování VŠ a odhalili společné a odlišné znaky vycházející z formy jejich zřízení. Nahlédli do podstaty dlouhodobého plánu MŠMT a srovnali ukazatele státních rozpočtů VŠ v posledních pěti letech a odhalili skutečnost, že se tyto ukazatele neustále snižují. Posléze zmínili již řečenou skutečnost o snižujícím se počtu studentů na VŠ a dopadu na celkovou nezaměstnanost vysokoškolských absolventů v ČR, která k roku 2012 dosahovala bezmála 3 % celkového počtu terciárně vzdělaných.

V druhé řádné kapitole následovalo konkrétní představení současných forem podpor VaV jak ze strany ČR tak EU, kdy se také zmínily, pro poslední kapitolu této práce, podstatné programy podpory z minulých let zprostředkované EU. Součástí této kapitoly bylo i finanční nastínění podpor v rámci jednotlivých programů MŠMT a uvedení i některých konkrétně

realizovaných projektů. Byl zde uveden fakt, že nejvíce dotovanými subjekty se stala trojice VVŠ, která už řadu let zastává tento prvotní post. Jak se již uvedlo k této skutečnosti, důvodem může být jak rozsáhlá základna pro realizování VaV na těchto školách, tak i princip přidělování příspěvků, které vychází zejména z bodového hodnocení výzkumu z minulých let a počtu studentů na jednotlivých školách. Součástí druhé řádné kapitoly taktéž bylo odhalení celkové finanční alokace veřejných zahraničních zdrojů, která od vstupu ČR do EU rostla neskutečným tempem. Pro znovu oživení informací si uvedeme finanční alokaci z roku 2005, která činila 182 mil. Kč a finanční alokaci v roce 2012, která činila neuvěřitelných 7 443 mil. Kč. Jak je na první pohled zřetelné, tento nárůst je nepopíratelný. Celkové výdaje uskutečněné ve vysokoškolském sektoru pak v roce 2012 dosáhly 0,52 % HDP ČR.

Obsahem třetí řádné kapitoly se stala komparace dvou po sobe jdoucích programových období v souvislosti s příspěvky na VaV na VŠ ze strany EU. Jak se ovšem s postupným zpracováváním této bakalářské práce zjistilo, nebylo možné dohledat veškeré konkrétní částky potřebné k této komparaci, již z důvodu nedostatečného zpracování prvního zkráceného programového období 2004 – 2006 a z důvodu nedetailního zpracování již vyčerpaných částek v druhém programovém období, které se z většiny případů pohybovaly pouze v obecné rovině. Proto tato práce přistoupila k hodnocení také v obecné rovině a pouze vytyčila operační programy a možné finanční alokace na VaV na VŠ, na které v souvislosti s tímto speciálním zaměřením bylo možno dosáhnout.

Tato práce byla nucena komparovat zkrácené programové období s již řádným následujícím a už jenom s pohledu na délku jednotlivých období by tato komparace nebyla objektivní. Přešli jsme proto k závěru, že je pro nás podstatné si uvědomit důraz na VaV v jednotlivých obdobích a popřípadě si odhalit možné zjistitelné finanční alokace, které právě tento důraz vyzdvihují.

V průběhu již třetího programového období se očekává zvyšující se doraz na VaV, protože jak již bylo dříve upozorněno, budoucí růst ekonomiky EU se vidí v růstu inovativního potenciálu členských zemí, což odráží i skutečnost, jakým množstvím operačních programů bylo možno financovat VaV již v druhém programovém období. Konkrétně můžeme hovořit o čtyřech OP, z kterých bylo možno prostřednictvím výzev financovat VaV na VŠ v celkové možné výši dotací 68,7 mld. Kč, částce několikrát vyšší než v prvním zkráceném programovém období 2004 – 2006.

V roce 2012 celkové výdaje na VaV v ČR dosahoval bezmála 2 % HDP, což je nejvíce od vzniku republiky a od roku 2013 se očekává podobný podíl. Jak můžeme po

prostudování této bakalářské práce konstatovat, skutečnost že prostředky z EU tvoří nenahraditelný přínos VaV v ČR je skutečně nepomíjitelný. A pokud bychom se zaměřili pouze na sektor VaV na VŠ, tak veřejné zahraniční prostředky, zde představují ještě mnohem větší podíl na celkových výdajích.

Tento trend se pomalu utvářel od vstupu ČR do EU a rok od roku nabíral na síle. Určitý vliv na tom jistě má i zdokonalující se administrativní sektor a především schopnost jednotlivých subjektů žádat o tyto dotace. Vyvrcholení tohoto čerpání z doposud zjistitelných informací nastalo v roce 2012 v druhém Programovém období 2007 – 2013. Pokud v tomto růstovém trendu bude ČR i nadále pokračovat, mohla by do roku 2020 dosáhnout jednoho ze stanovených cílů Strategie Evropa 2020 a to procentuálního podílu na VaV ve výši 3 % HDP.

6 Seznam použité literatury

Literatura

1. Český statistický úřad. *Statistická ročenka vědy, technologií a inovací*. Praha, 2010. 369 s. ISBN: 978-80-250-2043-2. Dostupné také na:
[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/1500428C8C/\\$File/100510.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/1500428C8C/$File/100510.pdf)
2. EACEA. *Key Data on Education in Europe*. 2012 Edition. Brussels: EACEA, 2012. 208 s. ISBN 978-92-9201-242-7.
3. EURYDICE. *Správa a řízení vysokého školství v Evropě: principy, struktury, financování a akademičtí pracovníci*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2009. 148 s. ISBN 978-92-79-0918180.
4. JUREČKA V. a kol. *Makroekonomie*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010a. 336 s. ISBN 978-80-247-3258-9.
5. JUREČKA V. a kol. *Mikroekonomie*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010b. 360 s. ISBN 978-80-247-3259-6.
6. Kolektiv autorů Národního informačního centra, TC AV ČR.: *Horizont 2020. Stručně o programu*. Praha, 2013. 32 s. ISBN 978-80-86794-43-3. Dostupné také na:
<http://www.evropskyvyzkum.cz/cs/storage/b3396096f3a23b02bbada3db9e4b8604049b68f6?uid=b3396096f3a23b02bbada3db9e4b8604049b68f6>
7. Kolektiv autorů Technologického centra AV ČR.: *Průvodce 7. Rámcovým programem*. Praha, 2009. 32 s. ISBN 978-80-86794-30-3. Dostupné také na:
<http://www.evropskyvyzkum.cz/cs/storage/7ee86d2dc0c50f334f5823a163cd28fbbbbc41a?uid=7ee86d2dc0c50f334f5823a163cd28fbbbbc41a>
8. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR). *Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání Strukturálních fondů, Fondu soudržnosti v programovém období 2007 – 2013*. Praha. 2014. 70 s. ISBN 978-80-87147-51-1. Dostupné také na: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/74f64759-c322-4211-a12c-1ebac7ebd8dc/CMZ_2014_IQ_elektronicka-final.pdf
9. PRUDKÝ, L., P. PABIAN a K. ŠIMA. *České vysoké školství: na cestě od elitního k univerzálnímu vzdělávání 1989-2009*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 168 s. ISBN 978-80-247-3009-7.

10. STANISLAV, B., O. CÍSAŘ, P. FIALA a kol. *Veřejné politiky v České republice v letech 1989-2009*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. 695 s. ISBN 978-80-7325-236-6.
11. ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, Rada pro výzkum, vývoj a inovace. *Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2012*. Praha. 2012. 154 s. ISBN: 978-80-7440-070-4. Dostupné také na:
https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0CD0QFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.vyzkum.cz%2FFrontClanek.aspx%3Fidsekcce%3D674510%26ad%3D1%26attid%3D712600&ei=tR1iU9y1KY_y7Ab-soG4BQ&usg=AFQjCNEjWaUk9E1cDHtJLcdiLQIAbtTtxQ&bvm=bv.65636070,d.ZGU
12. ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, Rada pro výzkum, vývoj a inovace. *Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2013*. Praha. 2013. 183 s. ISBN: 978-80-7440-086-5. Dostupné také na:
<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekcce=711241>
13. Zákon č. 111 ze dne 12. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: Sbírka zákonů České republiky. 1998, částka 39, s. 5388-5419. ISSN 1211-1244 Dostupný také z: https://www.cuni.cz/UK-2686-version1-Zakon111_platnezneni.pdf.

Elektronické zdroje:

1. 7RP [7. Rámcový program]. *Top účastníci v 7. RP* [online]. 2013. [cit. 28. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.fp7.cz/cs/hodnoceni-ramcovych-programu/cr-v-7-rp#part-18>
2. 7RP [7. Rámcový program]. *Historie RP a zapojení ČR* [online]. 2013b. [cit. 28. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.fp7.cz/cs/hodnoceni-ramcovych-programu/cr-v-drivejsich-rp#part-28>
3. 7RP [7. Rámcový program]. *Čerpání prostředků ze strukturálních fondů v České republice I. část* [online]. 2013b. [cit. 28. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d454v430-cerpani-prostredku-ze-strukturalnich-fondu-v-ceske-republ/>
4. AV ČR [Akademie věd ČR]. *7. Rámcový program* [online]. 2014. [cit. 28. 3. 2014]. Dostupné z: http://oei.avcr.cz/7_ramcovy_program/

5. ČSÚ [Český statistický úřad]. *Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj (GERD)* [online]. 2014d. [cit. 20. 4. 2014]. Dostupné z:
http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=t2020_20
6. ČSÚ [Český statistický úřad]. *Metainformation on classification* [online]. 2006. [cit. 5. 2. 2014]. Dostupné z:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/en/mi/mi_cishod.jsp?kodcis=2340&kodzaz=5100&kodjaz=8260&show_back=1
7. ČSÚ [Český statistický úřad]. *Soukromé výdaje na vzdělávání jako % z HDP* [online]. 2014a. [cit. 4. 2. 2014]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tps00068>
8. ČSÚ [Český statistický úřad]. *Statistická ročenka vědy, technologií a inovací* [online]. 2010. [cit. 5. 2. 2014]. Dostupné z:
<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/publ/1005-10->
9. ČSÚ [Český statistický úřad]. *Roční výdaje na veřejné a soukromé vzdělávací instituce na žáka/studenta, v členění dle stupně vzdělávání* [online]. 2014b. [cit. 5. 2. 2014]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tps00067>
10. ČSÚ [Český statistický úřad]. *Veřejné výdaje na vzdělávání* [online]. 2014c. [cit. 5. 2. 2014]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tsdsc510>
11. ČSÚ [Český statistický úřad]. *Výdaje na výzkum a vývoj jsou nejvyšší od vzniku ČR* [online]. 2013b. [cit. 20. 4. 2014]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vydaje_na_vyzkum_a_vyvoj_jsou_nejvyssi_od_vzniku_cr_20131107
12. ČSÚ [Český statistický úřad]. *Výdaje na výzkum a vývoj uskutečněné ve vysokoškolském sektoru – základní ukazatele za roky 2005–2012* [online]. 2013. [cit. 5. 2. 2014]. Dostupné z:
[http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/660034488D/\\$File/960113p02.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/660034488D/$File/960113p02.pdf)
13. EUROSTAT. *Graduates in ISCED 5 and 6 by age and sex* [online]. 2014b. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z:
http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_grad4&lang=en
14. EUROSTAT. *Population, aged 15 to 74 years, by sex, age and highest level of education attained (1 000)* [online]. 2014c. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z:
http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_pgaed&lang=en

15. EUROSTAT. *Tertiary students (ISCED 5-6) by field of education and sex* [online]. 2014a. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_enrl5&lang=en
16. EUROSTAT. *Unemployment rates by sex, age and highest level of education attained (%)* [online]. 2014d. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_urged&lang=en
17. GAČR [Grantová agentura ČR]. *Výroční zpráva Grantové agentury České republiky 2012* [online]. 2012. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.gacr.cz/wp-content/uploads/2014/01/VZ_2012-CZ_GACR_Final.pdf
18. MFCR [Ministerstvo financí ČR]. *Zákon o státním rozpočtu na rok 2014* [online]. 2014. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2013/zakon-c-4752013-sb-16365>
19. MFCR [Ministerstvo financí ČR]. *Zákon o státním rozpočtu na rok 2013* [online]. 2012. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2012/zakon-c-5042012-sb-10700>
20. MFCR [Ministerstvo finance ČR]. *Zákon o státním rozpočtu na rok 2012* [online]. 2011. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2011/zakon-c-455-2011-sb-797>
21. MFCR [Ministerstvo financí ČR]. *Zákon o státním rozpočtu na rok 2011* [online]. 2011. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/prognozy/statni-rozpocet/2010/zakon-c-433-2010-sb-799>
22. MFCR [Ministerstvo financí ČR]. *Zákon o státním rozpočtu na rok 2010* [online]. 2010. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/prognozy/statni-rozpocet/2009/zakon-c-487-2009-sb-4300>
23. MFČR [Ministerstvo financí ČR]. *Česká republika vyčerpala 99,54 % prostředků strukturálních fondů na období 2004 - 2006* [online]. 2010b. [cit. 20. 4. 2014]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2010/2010-10-04-tiskova-zprava-5303-5303>
24. MMR [Ministerstvo pro místní rozvoj ČR]. *Strukturální fondy v ČR 2004–2006* [online]. 2010. [cit. 5. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/55/16775-buletin.pdf>
25. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Aktualizace Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol pro rok 2014* [online]. 2013b. [cit. 7. 2. 2014].

- Dostupná z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/aktualizace-dlouhodobeho-zameru-pro-oblast-vysokych-skol-pro-4>
26. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Data pro výpočet podpory na specifický vysokoškolský výzkum na rok 2014* [online]. 2013e. [cit. 20. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/data-pro-vypocet-podpory-na-specificky-vysokoskolsky-vyzkum-4>
27. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 – 2015* [online]. 2010. [cit. 7. 2. 2014]. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/dlouhodoby-zamer-vzdelavaci-a-vedecke-vyzkumne-vyvojove-a>
28. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *ERC CZ (LL)* [online]. 2013g. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/erc-cz>
29. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Informace - základ výzkumu (LR)* [online]. 2013h. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/program-informace-zaklad-vyzkumu>
30. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace v roce 2014* [online]. 2014d. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/institucionalni-podpora-na-dlouhodoby-koncepcni-rozvoj-3>
31. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020* [online]. 2013f. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/narodni-politika-vyzkumu-vyvoje-a-inovaci-cr-na-leta-2009-az>
32. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *NÁVRAT (LK)* [online]. 2011b. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/program-navrat>
33. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *NPU I (LO)* [online]. 2014c. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/narodni-program-udrizitelnosti-i-1>
34. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *NPU II (LQ)* [online]. 2012b. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/narodni-program-udrizitelnosti-ii>

35. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Plnění OP RLZ* [online]. 2008. [cit. 20. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/plneni-op-rlz?source=rss>
36. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *OP rozvoj lidských zdrojů období 2004 – 2006* [online]. 2013ch. [cit. 20. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/operacni-program-rozvoj-lidskych-zdroju>
37. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *OP VaVpI* [online]. 2011c. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e26d4db6-bfc6-4318-94d6-518c2c25bf49/Programovy-dokument-OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace-na-programove-obdobi-2007%E2%80%932013.pdf>
38. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *OP VVV* [online]. 2014ch. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/33028/>
39. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *OP výzkum, vývoj a vzdělávání období 2014 – 2020* [online]. 2014h. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vvv>
40. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Podpora dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumných organizací* [online]. 2014e. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/institucionalni-podpora-na-rozvoj-vyzkumne-organizace>
41. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Podpora mezinárodní spolupráce ve VaVaI* [online]. 2014f. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/podpora-mezinarodni-spoluprace-ve-vavai>
42. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2013c. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/pravidla-pro-poskytovani-prispevku-a-dotaci>
43. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2014a. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/pravidla-pro-poskytovani-prispevku-a-dotaci-verejnym-vysokym-1>

44. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2013* [online]. 2013d. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/rozpis-rozpocet-vysokych-skol-na-rok-2013>
45. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2014* [online]. 2014b. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/rozpis-rozpocet-vysokych-skol-na-rok-2014>
46. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2012* [online]. 2012. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/rozpis-rozpocet-vysokych-skol-na-rok-2012>
47. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2011* [online]. 2011. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/rozpis-rozpocet-vysokych-skol-na-rok-2011>
48. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2010* [online]. 2010b. [cit. 9. 2. 2014]. Dostupný z:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/rozpis-rozpocet-vysokych-skol-na-rok-2010>
49. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Specifický vysokoškolský výzkum* [online]. 2014g. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/specificky-vysokoskolsky-vyzkum>
50. MŠMT [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]. *Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012*. Praha, 2013a. 135 s. ISBN 978-80-87601-17-4. Dostupné také na: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyrocní-zpravy-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavani-v-ceske-1>
51. OPVaVpI [Operační program výzkum, vývoj pro inovace]. *Operační program výzkum, vývoj pro inovace* [online]. 2012. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z:
<http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty-programu/operacni-program-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace/aktualizovana-verze-operacniho-programu-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace.html>

52. OPVaVpI [Operační program výzkum, vývoj pro inovace]. *Výzvy v rámci prioritní osy 3* [online]. 2014. [cit. 1. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/prehled-ukoncenych-vyzev/vyzvy-v-ramci-prioritni-osy-3/>
53. OP VK [Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost]. *OP VK* [online]. 2013. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost.html>
54. OP VK [Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost]. *OP VK* [online]. 2013b. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>
55. OTTO, Pavel. *Josef Dobeš: České vysoké školy potřebují regulaci. Ale hlavně diverzifikaci*. E15.cz [online] 31. 1. 2012 [cit. 25. 1. 2014]. Dostupné z: <http://nazory.euro.e15.cz/rozhovory/josef-dobes-ceske-vysoke-skoly-potrebuji-regulaci-ale-hlavne-diverzifikaci-738645>
56. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Mezinárodní spolupráce* [online]. 2014. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.tacr.cz/index.php/cz/mezinarodni-spoluprace.html>
57. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Program aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací GAMA* [online]. 2013d. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.tacr.cz/dokums_raw/program_gama_zakladni_informace.pdf
58. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Program na podporu aplikovaného společenskovedního výzkumu a experimentálního vývoje OMEGA* [online]. 2013g. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.tacr.cz/dokums_raw/program_omega_tacr_1.pdf
59. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON* [online]. 2013f. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.tacr.cz/dokums_raw/epsilon/Program_EPSILON_v_ucinnosti_od_18_12_2013.pdf
60. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Program podpory spolupráce v aplikovaném výzkumu a experimentálním vývoji prostřednictvím společných projektů technologických a inovačních agentur DELTA* [online]. 2013e. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.tacr.cz/dokums_raw/delta/Program_podpory_delta.pdf
61. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Program Technologické agentury České republiky na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje „ALFA“* [online]. 2013b. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.tacr.cz/dokums_raw/alfa/III_zm%C4%9Bna_ALFA.pdf

62. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Program Technologické agentury ČR na podporu rozvoje dlouhodobé spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích mezi veřejným a soukromým sektorem* [online]. 2013h. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z:
http://www.tacr.cz/sites/default/files/shared/program_centra_kompetence_2013.pdf
63. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Program veřejných zakázek ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích pro potřeby státní správy „BETA“* [online]. 2013c. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z:
http://www.tacr.cz/sites/default/files/shared/program_beta/program_beta_2013.pdf
64. TAČR [Technologická agentura ČR]. *Ukazatel kapitoly 377 Technologická agentura ČR* [online]. 2013. [cit. 25. 2. 2014]. Dostupné z:
http://www.tacr.cz/dokums_raw/urednideska/Ukazatele_kapitoly_377_rok_2014.pdf

Seznam zkratek

CIP	Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace
ČR	Česká republika
ČVUT	České vysoké učení technické v Praze
DZ	Dlouhodobý záměr
EHEA	Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání
EIT	Evropský inovační a technologický institut
ERC	Evropskou výzkumnou radu
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FET	Budoucí a vznikající technologie
GA	Grantová agentura
GA ČR	Grantová agentura České republiky
H2020	Horizont 2020
HDP	Hrubý domácí produkt
MPO	Ministerstva průmyslu a obchodu
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MU	Masarykova univerzita
NPU I	Národní program udržitelnosti I
NPU II	Národní program udržitelnosti II
NP VaVaI	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací
NPR	Národní program reforem
OP PA	Operační program Praha Adaptabilita
OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP PK	Operační program Praha Konkurenceschopnost
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PO	Prioritní osa
RIV	Rejstřík informací o výsledcích

RP	Rámcový program
RVO	Rozvoj výzkumné organizace
SR	Státní rozpočet
TA ČR	Technologická agentura České republiky
UK	Univerzita Karlova
USA	Spojené státy Americké
VaV	Výzkum a vývoj
VŠ	Vysoká škola
VVŠ	Veřejná vysoká škola

Seznam grafů, tabulek a obrázků

Grafy

GRAF 2.1: UKAZATEL STÁTNÍHO ROZPOČTU VYSOKÝCH ŠKOL V LETECH 2010 - 2014	12
GRAF 2.2: VÝVOJ POČTU STUDENTŮ A ABSOLVENTŮ TERCIÁRNÍHO SEKTORU V LETECH 2003- 2012.....	13
GRAF 4.1: MEZIROČNÍ ZMĚNY VE ZDROJÍCH FINANCOVÁNÍ VAV v ČR, 2008 - 2012 (MLD. KČ, %)	45

Tabulky

TABULKA 2.1: ROZDĚLENÍ PŘÍSPĚVKŮ A DOTACÍ V JEDNOTLIVÝCH LETECH 2010 - 2014.....	11
TABULKA 2.2: PROCENTUÁLNÍ PODÍL UKAZATELE SR VŠ NA CELKOVÝCH VÝDAJÍCH SR ČR V LETECH 2010 - 2014.....	12
TABULKA 2.3: MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI PODLE DOSAŽENÉHO 1. A 2. STUPNĚ TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁNÍ Z CELKOVÉHO POČTU TERCIÁRNĚ VZDĚLANÝCH VE VĚKU OD 20-64 LET.	14
TABULKA 3.1: BODOVÉ HODNOCENÍ VAVAI VŠ.....	19
TABULKA 3.2: VÝDAJE NA VAV USKUTEČNĚNÉ VE VYSOKOŠKOLSKÉM SEKTORU PODLE ZDROJŮ JEJICH FINANCOVÁNÍ V LETECH 2005 - 2012	20
TABULKA 3.3: CELKOVÉ VÝDAJE PROGRAMU NPU II	23
TABULKA 3.4: PODPORA NA RVO V LETECH 2010 - 2014	25
TABULKA 3.5: PODPORA NA SPECIFICKÝ VŠ VÝZKUM V LETECH 2010 - 2014.....	27
TABULKA 3.6: DOPORUČENÍ STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ V OBLASTI VÝZKUMU	31
TABULKA 3.7: NEJLÉPE UMÍSTĚNÍ ÚČASTNÍCI 7.RP Z ČR.....	36
TABULKA 4.1: ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA DVOU VYBRANÝCH PROGRAMOVÝCH OBDOBÍ....	38
TABULKA 4.2: CELKOVÉ VÝDAJE NA VAV V ČR FINANCOVANÉ ZE ZAHRANIČNÍCH ZDROJŮ.....	41
TABULKA 4.3: CELKOVÉ VEŘEJNÉ VÝDAJE ZAHRANIČNÍCH ZDROJŮ NA VAV VE VYSOKOŠKOLSKÉM SEKTORU	42
TABULKA 4.4: OPERAČNÍ PROGRAMY PODPORUJÍCÍ VAVAI A JEJICH STRUKTURA (OBDOBÍ 2007– 2013).....	44
TABULKA 4.5: SOUHRN ČÁSTEK PLYNOUCÍCH Z EU V RÁMCÍ OP SE ZAMĚŘENÍM NA VAV NA VŠ	47

Obrázky

OBRÁZEK 4.1: CELKOVÉ VÝDAJE NA VAV (GERD) v ČR A JEJICH PODÍL NA HDP V LETECH 1995 – 2006	39
OBRÁZEK 4.2: CELKOVÉ VÝDAJE ZA VAV PROVEDENÝ V ČR (GERD), 1991, 1995, 2000-2012	43

Vzorce

2.4: Agregátní produkční funkce	16
---------------------------------------	----

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. května 2014

Nikola Vojtušová
jméno a příjmení studenta